

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėnyomis, Chicago, Ill.
Metinė Prems: \$2.00
Savienyose Va. \$2.50
Kanaadoje ir Meksikoje \$3.00
Visose kitose vietose \$3.00
Premsmetas apmokama iš viršaus. Premsmetas
metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Me-
tų. Apyspausimui kaina klausite laiku. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States \$2.00
To Canada and Mexico \$2.50
To all other Foreign Countries \$3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metal XXV

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 24 d. KOVO (MARCH) 1916 M.

No. 12

Didėji Karė.

Ilgai besitraukiantis svarbiausias iš iškisoliškų mušų, mušis prie Verdun dar vis neužbaigtas ir dar vis negalima įspėti, kuri pusė jį laimės, nors sulys paskutinių neoficiališkų žinių francūzai ten pradeda jau imti viršų ant vokiečių. Bet kad vokiečiai ten, iš kur tik gali, traukia savo kariūmenę sustiprinimą, tai visgi sunku įspėti, kas galutinai gali mušį laimėti. Kiek prie Verdun vokiečiai turi kariūvų, to jie negarsina, bet žinia, kad ten tapo paslysta i mušius retai siūnčiamai ir visa Vokietijos gvardija, 100,000 geriausių Vokietijos kariūvų. Francūzų skaitlį prie Verdun vokiečiai apskaito ant 540,000 kariūvų; pats francūzai, suprantama, žinių nepadoda apie savo pajėgų tvirtumą, nes iš jų vokiečiai galėtų pasinaudoti.

Mušiai vienok prie Verdun, su mažomis pertraukomis traukiasi toliau, bet jie turės pasiliauti, nes tokiose baisiose skerdynėse, kokios ten eina, abidvi pusės nužudytų savo kariūvius, o be kariūvių juk ir karės vesti negalėtų. Jau ir dabar karę vedančioms tautos nelengva mušų padarytas spragas užkimšti, jau dabar reikia kariūmenės šaukti nesužugusius vaikus ir silpnus senius.

Paskutiniuose laikuose vokiečiai vėl su visu smarkumu atakavo francūzų linijas prie Vaux ir Damloup, bet nieko neatsiekė, priešingai, jų užpuolimas tapo dideliais jiems nuostoliais tapo atmuštas. Prie Montrevillo francūzai pagavo vokišką orlaivį. Eina smarkios artilerijų imtynės taipgi i šiaurius nuo Rheims, prie Neuville, Godat ir Ville aux Bois. Prie St. Michel francūzai subombardavo vokiečių maisto krautuves.

Veikė smarkiai ir abiejų pusių orlaiviai. Francūziški orlaiviniai subombardavo geležinkelio stacijas Sablonas tvirtovę Metz, amunicijos krautuves Derutze, orlaivių stacijas Chatteau Salins; metė taipgi bombas i geležinkelio rumą Melhausen ir i orlaivių staciją Habsheim, vienas francūzų ir 3 vokiški orlaiviai tapo išnaikinti, o 3 francūziški orlaiviai taip drūčiai tapo pagadinti, kad turėjo nusileisti vokiečių teritorijoj ir, žinoma, vokiečiams teko.

Kaip praneša iš Berlio, prie La Basse vokiečiai atgavo anglų pavėrztas grabes. Anglų artilerija bombardavo vokiečių užimtą miestą Lens.

Iš Londono praneša, jog baisusis mušis prie Verdun nors nepasibaigė, bet čia laimė palengva krypta francūzų pusėn, bet vokiečiai, čia nužudę tokią daugybę kariūvių, nenori išsivilioti vilčių, todėl dar gal kelis kartus mėgės ant prapulties gisti savo kariūvių pūkus. Sekančią vien savaitę laukia ma užsibaigimo mušio prie Verdun ir ten arba vokiečiai paims tą tvirtiausią francūzų tvirtovę, arba turės trauktis ne vien nuo jos, bet nešdintis per rubežių Vokietijon ir užsiimti gynymin savo tėvynės vietoj sapnuoti apie sveltinių kraštų užgrobimą. Iš Hollandijos praneša, jog vokiečiai iš visų kity frontų, iš kur tik gali, siūnčia kariūmenę prie Verdun; kviečia ir su Vokietija susiriusias tautas susti ten pagalbą, bet kad ir tų tautų padėjimas negeriausias, tai nuo jų didesnės pagalbos ir laukti negali, jos pačios turi gintis nuo jų kraštą įsiveržusių prieši, nes ir jiems gresia ne mažesnis pavojus negu vokiečiams prie Verdun.

Prie Verdun francūzai jau ne laukia vokiečių užpuolimų, bet pats užpuola vokiškas pozicijas apelin-kėse Mort Homme. Vokiečiai užtikrina, jog tie užpuolimai iki šiol jokiu pasekmių neatgabeno užpuolimui kariūmenės. Ir Grekija su-likimas. Vokiečiai gyrėsi, kad laimė telegrafiskai susinešimas su jiems teko kalva Mort Home, bet Vokietija, Austrija, Bulgarija ir francūzai užtikrina, kad vokiečių Turkija. Ir tas rodo, kad ir Gre-rankose yra vien mažas ir tai ne-turintis svarbos tos kalvos žnote-lis.

I vakarus nuo Meuse vokiečiai mėgino toliau žengti, bet mėgini-mą vienos šviežios kariūmenės di-vizijos francūzai atmušė mašininė-mis kanuolėmis.

Smarkiai ėjo artilerijų imtynės taipgi Bourras grioše, bet be svar-besnių pasekmių.

Vokiški orlaiviai vėl atlanke Angliją ir Dover ir kituose rytiniuose miestuose metė bombas, kurių eksplozija užmušė keliolika vai-ky ir moterų.

Svarbesni mušiai prasidėjo ir ant šiaur-rytinio karės lauko, taigi Ru-sijoj ir Galicijoj. Ir Rusijoj ant viso fronto nuo Bessarabijos iki Danguvai smarkiau veikia abiejų pusių artilerijos. Prie Uscieško rusai užpuolė tiltą ir paėmė dalį vokiškų grabių.

Nors vokiečiai visuomet gyrėsi savo laimėjimais Rusijoj, bet tur-but ne jie mušius laimi. Ir dabar jie griausi atmušimais rusų užpuo-limų, bet iš pačių užpuolimų ma-tyt, kad vokiečiai Lietuvoj traukia-si atgal. Mušiai buvo Vilniaus apelin-kėse, taipgi prie Vidžių ir Pastovų, iš kur rusai buvo jau senai su visu vokiečių išstumti. Jeigu tose vietose galėjo būti mušiai, tai aišku, kad ten rusai vėl atėjo, o jeigu atėjo, tai iš jų vokiečius turėjo i vakarus, arčiau Prūsų rubežių nustumti, tai-gi kad bent tose apelin-kėse ne vokiečiai, bet rusai laimi, nes ki-taip rusai negalėtų sugrįžti ten, iš kur jau buvo išvyti. Reikia manyti, kad ir iš Rusijos vokiečiai di-kčiai savo kariūmenės pasiuntė prie Verdun.

Rusai pradėjo atakuoti vokie-čius ant viso fronto i pietus nuo Dvinsko, nuo ežero Navač iki Dri-sveto. Vokiečiai laukė čia užpuo-limo ir gerai prisirengė, todėl už-puolimą atmušė. Vokiečiai užtik-rina, jog apelin-kėse Navač ant mušio lauko rado net 9,270 už-muštų rusų, o vokiečių nuostoliai, kaip jie garsina, buvo visai menki.

Ant Kaukazo fronto, taigi Ma-žojoj Azijoj, nieko svarbesnio ne-atstiko. Rusų kariūmenė stumia turkus vis toliau i piet-ryčius, bet turkai niekur smarkiai pasiprie-šinti nemėgina. Talkininkų laivy-nai Azijos pusėj bombarduoja Turkijos pajurių miestus. Rusų kariūmenė žengia vis giliau ir Per-sijoj.

Ant Balkanų nieko svarbesnio neatsitiko. Bulgarių liuosoriai peržengė Grekijos rubežių, bet ta-po reguliariškos Grekijos kariū-menės išvyti. Francūzai, vydami vokiečių kariūmenę, peržengė Grekijos rubežių ir jos pusėj užėmė miestus Ilap ir Mazadat. Austrų kariūmenė artinasi prie Avlonos, kur turės susimūsti su ginačiais miestais italais. Grekija pagarsino, jog sau paima pietinę Albanijos dalį, taigi Epyrą. Bet ji tai galėjo padaryti Italijai leidžiant.

Ant Austro-Italijos rubežiaus italai vis gana smarkiai veikia ant Isonzo fronto. Atakuoja jie aus-trojo pozicijas prie San Michele ir Podgora. Ant viso fronto nuo Tolmino iki jurių italai atakuoja austrų pozicijas. Italai užėmė kraštus kalno San Michele, aus-trai laikosi dar jo viršunėj. Svar-besnių vienok mušų čia nebuvo. Iš neutrališkų Balkanų tautų dar nei viena karėn neįsikišo, bet neužilgo turės tas aiškėn išėiti. Kaip iš Londono praneša, Ruma-nija jau sumobilizavo 450,000 ka-riūvių ir laukia vien pabaigos mu-šio prie Verdun, jeigu tik fran-cūzai ten įstengs atsilaukyti, stas talkininkų pusėn. Geležinkeliai su-laikė žmonių ir frachtų vežiojimą, nes visi traukiniai paimti gaben-jokių pasekmių neatgabeno užpuo-limui kariūmenės. Ir Grekija su-likimas. Vokiečiai gyrėsi, kad laimė telegrafiskai susinešimas su jiems teko kalva Mort Home, bet Vokietija, Austrija, Bulgarija ir francūzai užtikrina, kad vokiečių Turkija. Ir tas rodo, kad ir Gre-rankose yra vien mažas ir tai ne-turintis svarbos tos kalvos žnote-lis.

SUVIENYOTOS VALSTIJOS IR MEXIKA.

Suvienytų Valstijų kariūmenė įsiveržė jau Mexikan gaudyti be-gėdiškiausią Mexikos banditą, kar-štai Suvienytų Valstijų prieš buv-usį prezidentą Huertą remiamą ir šelpiamą neva generolą Villa. Su-vienytų Valstijų kariūmenė, veda-ma generolo Pershing, fluženge jau 110 mylių Mexikān, bet gau-domo Villos pajėgų nepalikė. Kur yra pats gaudomas Villa; apie tai priestaraujančios ateina žinios. Manoma, kad jis nestos i didesnius mušius su Suvienytų Valstijų ka-riūmenė, bet išskirstys savo ka-riautojus gerai jam žinomuose Sierras Madres kalnuose, kur gali-gintis net kelis metus, jeigu jo ne-išduos amerikonas locni pasekė-jai, nes už išdavimą, ar užmušimą paskirta gana didelė dovana.

Carranzos kariūmenė rūs nes-priešiga įsiveržusiems amerikona-mis, bet su jais neveikia išvie-no, iš ko moka pasinaudoti gau-domas Villa. Su Villa laikosi ir kitas bandytų vadovas, vos savo pravardę mokantis pakrevėžioti taipgi neva generolas Zapata, jam pritaria taipgi revoliucionierių va-dovas Felix Diaz.

I El Paso, Texas, atėjo žinia, buk Villa iš trijų pusių tapo ap-stotas: nuo pietų ir rytų laiko jį Carranzos generolai, o nuo šiaurų Suvienytų Valstijų kariūmenė. Villa turėjo jau susirėmimą su Carranzos kariūmenė apelin-kėse Namiquipo, bet kaip susirėmimas pasibaigė, apie tai nėra žinių. Generolas Pershing turi taipgi še-sis orlaivius, ko Villa, žinoma, ne-turi.

Žinoma, Suvienytos Valstijos įveiks Villą ir jį pagsaus, jeigu nepasieks jam pabėgti, jeigu nie-kas tvirtėnis i maišatį neįsikiš. Daugelis mano, kad įsiverždamas i Suvienytas Valstijas, Villa pildė vien galingesnių norus, kurie gei-džia Suvienytas Valstijas i kokią nors maišatį įtraukti. Manoma, kad Villa buvo ar Vokietijos, ar Japonijos papirktas.

Is Karės Lauko.

IVAKARŲ FRONTAS.

VOKIEČIAI VĖL ATAKUOJA VERDUNĄ.

Londonas, kovo 21 d. Vokie-čiai vėl padarė naują ir galingą užpuolimą, šiuom kartu i vaka-rus nuo upės Meuse, tarp Ava-court ir Malancourt. Sulys ofi-cialio francūzų pranešimo, šisai užpuolimas pasibaigė dideliais nuostoliais vokiečiams. Nauja vokiečių kariūmenės divizija, patraukta iš kity frontų, šiame užpuolime dalyvavo. Vokiečiai, atakodami, vartojo deganti skystymą. Vienoj vietoj, i rytus nuo Malancourt miško, vokie-čiai truputį pasistumė pirmyn. Vokiečių atakas prie Pipirinių kalnų tapo atmuštas. Francūzai buvo padarę ataką prie kaimo Vaux, bet nepasekmingai.

SMARKŲ MUŠIAI PRIE VERDUNO.

Londonas, kovo 17 d. Milzi-niškas vokiečių užpuolimas, ku-rį jie vėl atnaujino ties Verdun, ir vėl tapo francūzų atmuštas. Oficiališkai vokiečių ir francūzų pranešimai kaslink mušio prie Le Mort Homme (Nėgyvo Žmo-gaus kalnelis) yra vienas kitam prieštaraujanti. Vokiečiai ap-skelbė, kad jie tą svarbų kalną užėmė, o francūzų pranešimas griežtai tvirtina, kad tas yra ne-teisybė. Pasirodo, kad vokiečiai yra užėmė tik nekurias vietas pa-kalnėj. Francūzų pranešimas apie mušį šioj vietoj šiaip kal-ba:

"I vakarus nuo upės Meuse, po smarkaus bombardavimo išil-gai frontą Bethincourt-Cumieres, vokiečiai po piet padarė galingą

ataką ant mūsų pozicijų ant Le Mort Homme.

"Sturmuojančios minios, ku-rios ėjo kaip vilnys, negalėjo už-griebti jokiu pozicijų ir tapo su-varytos atgal i Corbeaux mišką, kur mūsų artilerijos sukoncen-truota ugnis pridirbo jiems nuo-stolių."

Prie fortų Douaumont ir Vaux artilerijos bombardavimas cina su dvigubu smarkumu, bet pės-tininkų atakų iki šiolei nebuvo."

FRANCŪZAI ATMUSĄ VOKIEČIUS.

Londonas, kovo 20 d. Vokie-čiai vakar vėl pradėjo užpuolimą ant šiaur-rytinio fron-to aplink Verduno tvirtovę. Ypatingai smarkiai atakuota frontas tarp fortų Vaux ir Dam-loup. Sulys francūzų pranešimų, atakas nenusiekė i vokiečiai ta-ipo atmušti. Šiadien mušio smar-kumas žymiai sumažėjo.

Francūzai praneša apie smar-ky kanuolių šaudymą i šiaurius nuo Rheims.

RUSŲ FRONTAS

ISVAIKĖ VOKIEČIUS.

Petrogradas, kovo 17 d. Ru-sų štabas vakar išleido sekantį oficialį pranešimą:

"Vokiečių orlaivis pasirodė apelin-kėse Friedrichstadto, bet pranyko, kuomet mūsų kanuo-lės atidarė ugnį. Smarki kanuo-lis ugnis buvo netoli Jakobstad-to (Kursė).

"Mūsų artilerija išvaikė stip-rų priešų konvoją apelin-kėse Alukštos ir Panevėžio geležin-kelio. Tarp ežerų Medmus ir Demmen mes pasekmingai ap-saukėme priešų kolūmnas.

"I pietus nuo upės Pripet ir Galicijoj, upės Stripa apelin-kėse, mūsų patroliai turėjo pasek-mingų susirėmimų su priešų pa-troliais. "Kaukazo fr on-tas: Vydamiesi turkus, mes vėl užgriebėm dar 21 turkų oficie-rą nelaisvėn."

RUSAI VEIKLŲS GALICIJoj.

Berlinas, kovo 18 d. Oficiališkai austrų pranešimai skelbia apie besididinantį rusų veiklumą ant Galicijos fronto. Pranešimas skamba sekančiai:

"Ant fronto armijų generolas Pflanzer-Baltin ir gen. Boehm-Ermolli buvo padidėjęs veiklu-mas artilerijų iš abiejų pusių. Rusų atakai i šiaur-ryčius nuo Kozlovo, prie upės Stripa, tapo atmušti. Pasekmingi patrolų susirėmimai pasitaikė. I vakarus nuo Tarnopol (taipgi Galicijoj) austro-vengriška kariūmenė įs-iveržė i priešakines rusų pozici-jas ir užgriebė 67 kariūvius, ir vieną kulkasvaidį.

ANT KURSO FRONTO.

Petrogradas, kovo 18 d. Rusų oficialis pranešimas paduoda se-kančias žinias:

"Mūsų artilerija pasekmingai bombardavo priešų pozicijas i piet-ryčius nuo Ikskul ir apie-linkėj, Tomsdorf, Dvinsko ap-skrityj mūsų artileristai išvaikė maršuojančią priešų kariūmenės kolūmną i piet-vakarius nuo kai-mo Garbunovka.

"Apelin-kėse Dalsen salos la-bai smarkūs artilerijų susirėmi-mas turėjo vietą. Žemiaus Dvinsko, apelin-kėse Alukštos, i rytus nuo Panevėžio kelio, prie-šas metė rankines granatas, už-taisytas nepaprastai smarkiais sprogalais."

RUSAI NUŽUDĖ 9,500?

Londonas, kovo 20 d. oficialis vokiečių pranešimas, vakar pa-skelbė apie didelį rusų užpuolimą, kuris buk buvęs padarytas ant vokiškojo fronto Vlniaus gubernijoj, i pietus nuo Dvin-sko. Rusų užpuolimas, anot šio pranešimo, tapo pilnai atmuštas ir rusai nustoje 9,500 kariūvių, vien tik užmuštais. Idomu, kad apie taip didelį užpuolimą iki

šiolei nieko ir pačių vokiečių ne-buvo minėta, o rusų oficiališkuo-se pranešimuose ir dabar nieko apie tai nesakoma. Vakarykščiai vokiečių ir rusų oficialiai pranešimai skamba sekančiai:

"Vokiečių pranešimas: "Laukiamasai rusų atakas ant fronto tarp Drisvetos ežero (Zarasų pav., Kauno gub.) ir Pastovių (Vilniaus gub.) ir iš abiejų pusių ežero Naroč (Viln. gub.) prasidėjo su didžiausiu smarkumu, bet priešas tapo visur atmuštas su nepaprastai sunkiais nuostoliais. Priešais mūsų poziciją iš abiejų pusių ežero Naroč mes priskaitėm 9,270 užmuštų rusų. Mūsų nuostoliai buvo maži."

Rusų pranešimas: "Ry-gos sektore priešas atidarė p-sėtiną artilerijos ugnį ant tilta-galio pozicijų prie Ikskul ir to-liaus i pietus. Jakobštato apskri-tij buvo artilerijos kova šiauri-nėj dalyj. Vidžių apskritij (Za-rasų pav., Kauno gub.) mūsų artilerija bombardavo vokiečių tranšejas. Priešas mėgino užpul-ti mūsų netoli kaimo Medžiany ir i pietus nuo Everecz, bet tapo atmuštas."

RUSAI NUSKANDINA LAIVĄ SU BENZINU.

Petrogradas, kovo 20 d. Va-kar kariškas rusų štabas apskel-bė sekantį oficialų pranešimą apie dalykų stovį Juodose jūrose ir ant Ukaukazio fronto.

"Juodose jūrose, netoli Bulga-rijos krantų, mūsų torpediniai laivai nuskandino garlaivį, pri-krautą benzino. Po to jie tapo nepasekmingai užpulti priešų or-laivių, kurie numetė 8 bombas. Tas nesulaikė mūsų torpedinių laivų, kurie nuėmė nuo skestan-čio garlaivio jo igulą.

"Užkaukazio frontas:—Mes užgriebėm dar dvi kanuoli, vy-damiesi turkus apelin-kėse Ma-ma Natun'o.

RUSAI PRADEDA SMARKIUS ATAKUS.

Londonas, kovo 21 d. Smarki kova prasidėjo ant rusų fronto, ypatingai ant jo dalies i šiaur-ryčius nuo Vilniaus. Oficiališkai pranešimai iš Berlio skelbia, kad visi rusų atakai tapo atmušti su dideliais nuostoliais; rusų oficiališkiose pranešimuose, vienok, parodoma, kad rusai yra šį-tą laimėję.

Sulys kariškų ekspertų nuomo-nės šisai naujas rusų užpuolimas yra daromas su tikslu, kad atit-raukti vokiečius nuo Verduno, arba bent neleisti vokiečiams traukti kariūmenės nuo rytinio fronto i Francūziją.

Telegramas iš Berlio šiaip nupasakoja apie pradžią šito ru-sų užpuolimo:

"Tarp ežerų Dirsvetos ir Viš-nevskojės rusų artilerija pradėjo taisytis pereitą pėtnyčią, o pės-tininkų atakai prasidėjo subatoj iš ryto išilgai visą dalį šito fron-to.

"I šiaurius nuo Postovių mie-stelio (Vilniaus gub.) ir keliose kitose vietose didelės rusų divi-zijos austant mėgino padaryti netikėtą ataką be artilerijos pri-rėngimo, bet buvo lengvai atmuš-tos. Dviem valandoms vėliaus rusų artilerija pradėjo pasiutusį bombardavimą vokiškų pozicijų, ypatingai i pietus nuo ežero Viš-nevskojės ir i šiaurius nuo Pas-tovių. Nežiurint to, šio šaudymo pasekmės buvo nepaprastai ma-žos.

"Po to rusų pėstininkai šoko pirmyn tankiais būriais ir kuomet jie priartino, vokiečių kul-kasvaidžiai padarė tarp jų bai-siųjų pjūtį. Rusai krito kruvomis. Nei vienas iš jų nepasiekė vo-kiškų vielinį pinklį, nors lini-jos yra viena nuo kitos nuo 80 iki 400 jardų atstu.

"I pietus nuo ežero Maroč, kur šio vokiečių linija yra įlinkusi ir gi-lima padaryti kryžiaav ugnį, pa-skaityta 3,000 užmuštų rusų."

Vokiečių oficialis pranešimas nėra taip iškalbus, kaip kad aug-

čiau paduotasai privatiškas te-legramas. Oficialis vokiečių pra-nešimas sako:

"Nežiurint sunkių nuostolių, rusai vakar atkartotinai ataka-vo su stipriomis įjėgomis iš abie-jų pusių Pastovių miestelio, tarp ežerų Naroč ir Dirsvetos (Dir-svetos miestelis yra Kauno gub., Zarasų pav.). Apelin-kėj Vidžių (Zarasų pav.) vokiškoji kariū-menė pasistumė pirmyn, nustum-dama atgal nekurias priešų divi-zijas, kurios dar vis mėgino iš-silaikyti savo pozicijose arti mu-sų fronto po savo atako vakar išryto. Vienas oficieras ir 280 kariūvių, priklausanti i septy-nis atskirus pulkus, tapo paimta nelaisvėn."

Rusų oficialis pranešimas kal-ba sekančiai:

"Vokiečių pulkas mėgino per-silaikyti per mūsų linijas apie-linkėse ežero Kanger (Kursėje), bet tapo išvaikytas per mūsų ugnį. Buvo smarkūs artilerijos ir pėstininkų susirėmimai keliose vietose i pietus nuo Dvinsko distrikto.

"Mes atmušėm su mūsų ug-nim priešų mėginimus i pietus nuo Dirsvetos ežero. Mes stur-mavome ir paėmėme Velikoje Selo, i rytus nuo Tverės. I pie-tus nuo to paties miesto mes už-griebėm 2 kulkasvaidžių, atmuš-dami priešų atakas.

"Mūsų kariūmenė užėmė Za-napsez ir dalį priešų tranšėjų ne-toli Ostrowliany po susirėmimo tarp ežerų Naroč ir Višnevskoje. "Galicijos frontas:—Ant upės Dniestro mūsų kariūmenė, pa-remta artilerijos ugnim, smar-kiu ataku užėmė tulas tranšėjas ir tiltagalio pozicijas i rytus nuo Michalce."

IVAIRŲS TELEGRAMAI.

PERMAINA RUSIJOS KABINETE.

Londonas, kovo 19 d. Išleista-me caro ukaze pranešama apie tai, kad A. Chvostov, vidaus rei-kaų ministeris, rezignavo nuo savo vietos. Neseniai paskirtas premjeru B. Sturmer dabar už-ima vietą ir vidaus reikalų mi-nisterio.

[Chvostov buvo žinomas kaip po atžagėviškų Rusijos ele-mentų atstovas, bet Sturmer, kaip pranešama, buvęs taip-pat didelis atžagėvis, todėl dide-lių permainų nuo šito pakeiti-mo laukti negalima. Tankus mi-nisterių mainymas Rusijoje, vie-nok, parodo, kad vidurinėj Ru-sijos politikoj eina smarki kova tarp liberališkų ir reakcionieriš-ky gaivalų.]

ADMIROLAS TIRPITZ REZIGNAVO.

Berlinas, kovo 17 d. Oficiali-škai patvirtinta žinia apie rezig-navimą Vokiečių laivyno mi-nisterio, admirolo von Tirpitz, pa-garsėjusio tuom, kad jis pra-dėjo smarkią kovą submarinais. Von Tirpitz'o rezignavimas pa-darė nemažą įspūdį visoj Vo-kietijoj. Tikra priežastis rezig-navimo yra nežinoma, vienok iš pusiau oficiališkų šaltinių, skel-biama, buk kaizeris Wilhelmas esąs priešingas, kad submarinais skandintų visus, ir neapginkluo-tus, laivus,—ypač neutraliųjų šalių laivus.

Iš kitos vėl pusės Vokietijos valdžia, patvirtindama Tirpitz'o rezignaciją, pasiskubino visuome-ni pranešti, kad submarinai ir toliaus kariausia be nusileidimo, kaip kad ir iki šiolei kariavę. Von Tirpitz'o vieton paskirtas admiralas von Capelle—matyt iš suvokietėjusių francūzų paei-nantis.

NEUŽSIGANĖDINIMAS VOKIEČIŲ PARLAMENTE.

Berlinas, kovo 17 d. Iš naujo atsidariusiam vokiečių reichsta-vo pirmu sykiu nuo karės pra-džios apsirėikė neužganėdinimas valdžios užrubežine politika. Valdžiai priešinasi net tie, ku-

rie ją pirmiaus atakliai rėmė. Valdžia todėl nusprendė panai-kinti uždraudimą kaslink apkal-bėjimo valdžios politikos ir se-kančios savaitės pėtnyčią pa-skyrė išaiškinimui tautos atsto-vams valdžios užrubežinės poli-tikos.

GEN. GALLIENI REZIGNUOJA.

Paryžius, kovo 18 d. Gen. Gal-lieni, francūzų karės ministeris, ap-leido savo urėdą iš priežasties blogos sveikatos. Jo vieton pa-skirtas gen. Roque.

Gen. Gallieni atsižymėjo išgel-bėjimu Paryžiaus nuo vokiečių rugšėjo mėnesių 1914 metų, kuomet jis buvo vyriausiu generolu Paryžiaus armijū.

Gen. Gallieni yra gimęs 1849 metuose, taigi turi jau 66 metus amžiaus. Jis yra žinomas kaip vienas iš gabiausių Francūzijos generolų. Jam rengiasi daryti operaciją.

AUSTRAI ATMUSĄ ITALUS.

Berlinas, kovo 17 d. Sulys atė-jusių Berliano žinių iš Viennos, italai desperatiškai atakuoja au-strus išilgai upės Isonzo fron-to, bet austrai tvirtina, kad visus atakus jie atmušė.

Italų oficialis pranešimas skel-bia, kad labai narsi kova eina apelin-kėse Goritz tvirtovės ir toliaus i pietus, ant Carso aug-tumų, kur austrai buvo atakavę italus, tačiau taip pat tapo atmušti su dideliais nuostoliais.

KANADA IMA PASKOLĄ.

New Yorkas, kovo 17 d. Mor-gano bankinė firma pranešė, kad Kanados valdžia veda tarybas su Suvienytų Valstijų bankie-riais užtraukimui paskolos. Pas-kolos didumas dar nėra nuspre-ts, tačiau sakoma, ji busiantj apie 75 milijonų doliarų.

CHOLERA BELGRADE.

Londonas, kovo 17 d. Telegra-mas iš Atėnų praneša, kad bu-vusioj serbų sostinėj Belgrade pradėjo siausti cholera. Kas-dien suserga po 50 žmonių.

ANGLIJOS PRINCAS EGIPTĖ.

Londonas, kovo 20 d. Anglijos sosto įpėdinis, princas Malis, atvyko i Egiptą. Jaunasai prin-cas nuo pat karės pradžios bu-vo prie angliškos armijos Fran-cūzijoje; dabar jis įgijo rangą kapitonu ir tapo priskirtas prie generalio anglų štabo.

IS AMERIKOS.

PIENININKAI DARO PAVO-JŲ RETAILINEI SISTEMAI.

Ukininkai, pienininkai ir visi kiti priklausą prie Pieno Išdir-bėjų Susidraugavimo žada įstai-syti Chicagoje milžinišką retai-linę pieno pardavinėjimo sis-temą, bet neprimti Chicago pas-kaudininkų siūlomų kainų. Ši-tą ultimatumą pieninkai davė kovo 18 d. po jų visuotinam susi-rinkimui Elgine, Ill.

Kaip vienas žymus pienininkas sako, Išdirbėjų susidrauga-vimas turi apsigimamojo išdo \$250,000 ir mažne neapribotas finansines versmes.

Dabartinė kainų sutartis tarp išdirbėjų ir paskaidininkų bai-giasi kovo 31 d.

KARIŪMENĖS PADIDI-NIMAS.

Washington, D. C. Kongresas priėmė sumanymą padidinti Su-vienytų Valstijų kariūmenę iki 119,000 kariūvių. Nedidelė tai visgi bus kariūmenė, bet Ame-rikoj ji gali užtekti, nes čia tvir-tųjų kaimynų nėra, bet atsiremi-mui prieš Europos tautas, arba Japoniją tokia kariūmenė visgi menka. Iš tos padidintos ka-riūmenės apie 60,000 kariūvių

bus sunaudota gaudymui Mexiko plėšiko Villos.

DIDELIS PIRKLISKAS LAIVYNAS.

Detroit, Mich. Žinomas kasyklų savininkas Edward N. Breitung, drauge su kitais kapitalistais, rengiasi supirkti visus Amerikos ir kitų krastų portuose pasisėpusius prieš karę austrų ir vokiečių laivus ir suorganizuoti milžinišką pirklų laivyną. Tokių laivų, kaip sako, yra apie 4.800.

ŽUVO KASYKLŲ SAVININKAS.

Ironwood, Mich. Savo lonose kasyklose tapo nuo augstai nu-puolusios medžio plaučkos už-muštas savininkas Ironwood ka-syklų kapitonas Richards. Tu-rėjo jis 35 metus. Matyt olos buvo negerai įtaisytos.

SUARESTAVO LENKŲ KUNIGA.

Dupont, Pa. Suėmė čia len-kų kunigą Edwardą Gucvą, ku-rio parapijij buvo kruvinos muš-tynės. Po muštynių teismas lie-pė kunigui, kad neerzinti jo ne-norinčių žmonių, išvažiuoti, bet kunigas nepaklausė. Už nekla-usymą teismo jis ir tapo suintas ir atsakomybėn patrauktas.

MOTERŲ BALSAVIMO TEISĖS.

Washington, D. C. Šioje se-rijoj bus kongresan įještas kla-simas pripažinti moterims bal-savimo teisės. Klausimas tas bus svarstomas 28 kovo dieną.

IŠARDĖ PYLIMĄ.

Sioux Falls, S. D. Sioux upė išsiliejo per krantus ir išardė saugojantį laukus pylimą. Van-duo užliejo didelius laukų plo-tus ir žemdirbiams daug nuo-stolių pridirbo.

PRAŠALINO DAUG TAR-NAUJANČIŲ.

Springfield, Ill. Iš 28 tarnau-jančių menkpročių namuose El-gine užvežda prašalino 21. Gal-but, kad tų tarnaujančių buvo ten per daug.

NETINKAMA DOVANA.

Columbus, N. M. Vadovas 13 Suvienytų Valstijų kariuomenės regimento, pulkininkas Slocum paskyrė \$30.000 dovanų už galvą Mexiko neva revoliucionierių vadovo Villos. Gal tokios dova-nos palengvinti sugavimą, bet jos visgi netinkamos, nes de-monstruoja žmones.

REPORTIERIAI TURĖS PATS ATSAKYTI.

Prasidėjus mažutei karei Me-xikoj laikraščių reportieriams ap-reikšta, kad jie pats turės atsa-kyti už savo telegramus ir ko-respondencijas prieš teismą. Iki šiol jie turėjo atsakyti, jeigu ka-jėidė, nuo dabar gi turės at-sakyti ir už teisingumą žinių, laikraščiams pasiųstų.

NARSUS STUDENTAI.

Champagne, Ill. 155 studentai valstijos universiteto sutvėrė liuosnorių legijoną. Turbut jie nori Mexiką eiti Villą gaudyti, arba su japonais muštis, jeigu jie norėtų naudotis iš įsikišimo Amerikos į maišatį Mexikoj.

MEXIKONISKA EXPE-DICIJA.

San Antonio, Tex. Ameriko-niška kariuomenė, Mexikon įsi-veržusi gaudyti Villos ir Zapato banditus, ružengė jau 110 mylių Mexikos teritorijoj. Men-ka ta karė reikalauja kas dieną viduriniškai po 40.000 dol., bet jų nuo Mexikos Suvienytos Val-stijos, turbut, neatgaus.

UŽMUŠĖ DU AMERI-KONU.

Galveston, Tex. Atkakę čia pabėgėliai iš Mexikos, atgabend žinią, jog aplinkinėse Torreon mexikoniki banditai užmušė du amerikonus fermeriu. Mat mie-ste buvo surengtos demonstraci-jos prieš amerikonus, kurių Me-xikos gyventojai, labiausiai ne-kenčia.

TEISMAS NUBAUDE LENKŲ KUNIGĄ.

Dupont, Pa. Už sukurstymą parapijonų ir nepaklausymą tei-smo, kuris liepė išvažiuoti, len-kų kunigas Gucva tapo nubau-

stas 300 dol. arba 3 mėnesiams kalėjimo. Atsakomybėn patrauk-ti yra dar 74 parapijonai, kunigo šalininkai.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ GINKLŲ UŽSAKYMAS.

Laikraščiai praneša, buk Su-vienytos Valstijos dar prieš su-sivaidijimą su Mexika keturiose dirbtuvėse užsteliavo daug gink-lų ir amunicijos, daugiau net negu reikėtų kare su Mexika ir daugiau negu reikėtų badartinės kariuomenės apginklavimui. The Remington Arms Co. gavo už-sakymą padirbti 2 milijonu kara-binų. Nuo Eddystone Amuni-tion Co. pareikalauta 2.500.000 kanuolėms šuvių, nuo Baldwin Locomotive Co. 1.000.000 prie-kalų, o nuo Midvale Steel Co. pareikalauta visokių ginklų ir ka-rės reikmenų. Tie ginklai ir ka-rės reikmenys, matyt, užsakyti ne prieš Mexiką, bet prieš galin-gesnį už ją galimą Suvienytų Valstijų priešą.

100 METŲ Miesto SU-KAKTUVĖS.

Pittsburg, Pa. Miestas apvaik-šiojo šimtmetines sukaktuves nuo savo užsidėjimo. Drauge su tuom pašventino ir kampinį ak-nienį naujo pavieto namo.

MONTENEGRAI AMERIKON

Buvęs Montengro ministerių pirmininkas Radovič atkakio Ry-man apkalbėti su ambasadoriu kaip geriausiai ir lengviausiai būtų pergabenti Amerikon iš sa-vo tėvynės patėpusius monte-negrus ir čia uždėti pabėgėlių koloniją. Bet tą klausimą ne-pakanka aptarti vien Monte-negro ministeriui ir ambasado-riui, bet reikia aptarti ir su Suvienytų Valstijų valdžia, ku-ri gali užsimanyti visai neįleisti Montenegro pabėgėlių.

SUDEGĖ VAIKAI.

Saginaw, Mich. Schmidto na-muose, netoli nuo čia, kilus gai-sriui, sudegė keturi jo vaikai.

Keyser, W. Va. Ant farmos netoli nuo čia sudegė farmeris Font ir penkiatas jo vaikai.

So. Baltimore, Md. Fabrikų distrikte siautė čia gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant pusės mi-lijono dolarių.

IŠ DARBO LAUKO.

Chicago, Ill. Prie W. 49th St. ir So. Oakley Ave. straukuoja 100 "Patent Vulcanite Roofing Co." darbininkų. Tuliam W. R. Winn pasikėsčius strauklauzai-ti, straukininkai ji pašovė į koją; delei to vieną straukininkų poli-cija suareštavo.

Darbininkai sustraikavo kovo 14 d., pareikalavdami pakėlimo mokesies nuo 17c. iki 25c. į va-landą.

Chicago, Ill. Kovo 18 d. Northwestern geležkelio 125 sek-cijos darbininkai sustraikavo, rei-kalavdami pakėlimo mokesies nuo \$1.65 į dieną iki \$2.20 į die-ną. Jie nėra organizuoti ir jiems išlaimėti straikas yra sunku.

Pullman, Ill. Kovo 16 d. Iš 1500 darbininkų dirbančių Pull-mano Vagonų B-vės fabrikė 500 išėjo strauką. Jie reikalauja 25c. į valandą ir daugiaus darbo; iki išėjimui į strauką jiems mokėta po 20c. ir 21c. į valandą.

Darbininkams išėjus į strai-ką, fabriko superintendentas L. Kramer pasiuntė žinią apie tai Kensingtono policijos viršininkui Thomas Cronin'ui, prašyda-mas jo atsiųsti policiją fabriko apsaugojimui. Policijos virši-ninkas surinkęs pasiuntė visą po-licijos atsargą strauko vieton, bet straukininkai yra ramūs.

Fabriko superintendentas at-sisako darbininkų reikalavimus išpildyti.

Hegewisch, Ill. Kovo 16 d. Western Steel Car and Foundry B-vės fabrikuose su viršum 3000 darbininkų dirba vagonus Rusi-jai. 250 darbininkų plieno dar-bų skyriuje sustraikavo, reika-lavdami 15c. į valandą daugiaus. Po dešimties minučių straukavi-mo bendrovė pakėlė 10c. į va-landą daugiaus ir darbininkai su-straikė. Jie gaudavo 19c. į va-

—Kirby in New York World.

BARŠKANČIOJI GYVATĖ.

Karikatura perstato Meksikos revoliucionierių-plėšiką gen. Villą kaip pavojingą barškančiąją gyvatę, kurią Dėdė Samas rengiasi lazda užmušti, —suprask, pasiuntė kariuomenę sugauti gen. Villą. Skait. apie tai politiškoje žiniose.

landą, dabar gauna 29c. už tą patį laiką.

Argo, Ill. Šio miestelio fabri-kų savininkams atsisakius dar-bininkų reikalavimus išpildyti, straukininkai nusprendė nepasi-duoti ir įvyko tikra jų kova su sargybiniams. Besisądant iš re-volverių, keli straukininkai tapo sužeisti. Kadangi straukas pra-dėjo įgyti grasią išvažda, tai ta-po Argon pasiūstas šerifas Trae-ger tvarkos žiūrėti. Šerifas pa-tyręs, sargybiniams, kurių bendrovė sakosi turi visą 1000, apsaugojimui 500 darbininkų, kurie grįžo prie darbo, nueina nuo bendrovės žemės ir muša straukininkus, pasakė, kad jis pri-vatinis sargybinių prašalinsias ir jų vieton pastatysias deputa-tus fabrikuos daboti.

Straikininkai nutarė toliaus vesti strauką Am. Darbo Federa-cijos vardu.

Franklin, Pa. Mašinų raktų unija vienbalsiai nutarė surengti streiką dirbtuvėse Chicago Pneu-matic Tool Co. ir Producers Supply Co. Darbininkai reika-lauja 8 val. darbo dienos.

Ashland, Wis. American Charcoal and Iron Co. ant 11% pakėlė algas 200 darbininkų ir priima dar kita tiek naujų dar-bininkų.

Hoboken, N. J. Sustreikavo 5000 dokų darbininkų Hobokene ir Jersey City. Jie reikalauja 30c. už darbo valandą. Dabar gauna tik 25c.

Buffalo, N. Y. Streikuoją čia 5.500 mašinistų. Jie reikalauja 8 valandų darbo dienos ir 40c. už darbo valandą.

Sioux City, Iowa. Kovo 16 d. Mažne visas 1000 darbininkų, straukavusių Cudahy skerdyklo-se, išstraikavę nuo kovo 13 d. sugrįžo prie darbo. Už kelių va-landų po sugrįžimui apie dvi-dešimtis mėsininkų apleido dar-bą, bet kiti neprisidėjo prie jų.

IŠ VISUR.

Pasitrąnkė dėl menkos sveika-tos Francuzijos karės ministeris, generolas Gallieni. Jo vietą užėmė generolas Rogue.

Karės ministeris Boher pagar-sino, jog kovo 15 d. Suvienytų Valstijų kariuomenė peržengė Me-xiko rubežius. Mexiko valdžios ka-riūmenė fikkuom žengimo netruk-dė, priešingai, Carranzos genero-lai gavo prisakymą veikti išvien. Su 5.000 kareivių generolas Persh-ing peržengė rubežius prie Colum-bus. Pulkininkas Dodd įsiveržė

per rubežius į vakarus nuo Colum-bus.

Amerikonai bėga iš Mexiko, iš miesto Torreon. Suvienytų Val-stijų konsulus pavadė konsuliata angliškam vice-konsuliui, o pats su 40 amerikonių rengiasi išvažiuoti į Suvienytas Valstijas; mieste liko tik 11 amerikonių.

Douglas iš Mexikos atėjo žinia, buk mieste Cabullona Car-ranzos kariuomenė sukėlė riaušes, jie užmušė savo vadovą. Villos šalininkai savo organizacijos centrą sutvėrė mieste Ensenada. Čia bi-josi, kad Villos šalininkai nepa-rengtų amerikonių skerdynių.

Užmuštas tapo žymus bulgarų veikėjas Ticoft, vienas iš svarbiausių Vokietijos ir karaliaus vo-tiškos politikos šalininkas.

Portugalija žada pasiųsti pa-gelbon talkininkams Francuzijon 100.000 kareivių ir kelias baterijas artilerijos.

Sekdama Vokietijos pavyzdį, ir Austrija apreiškė karę Portuga-lijai, bet ir vienai ir kitai nelengva bus ten kariuomenę pasiųsti, nes jos toli nuo Portugalijos.

Maskvoj banko krautuvėse ra-do paslėpta 300.000 pudų cukraus. Cukrus tas prigulėjo turinčiam dik-čiai cukraus dirbtuvių grafiui Mu-sin-Puskini. Matyt, slėpdamas cuk-rų, kurio Rusijoj trūksta, jis no-rėjo pakelti cukraus kainas.

Priešais Columbus, Mexiko pusėj, Villos banditai užmušė pen-kis gyvulių augintojus.

El Paso atėjo žinia, buk Car-ranzos generolas Luis Gutierrez ap-siautė bėgantį į pietus Villą. Ti-kinimasi jį netaisvėn paimti.

Paskutinioje laikuose Vokie-tija nužudė kelis savo generolus; užmuštas tapo Bavarijos generolas Graf; mirė Wuertembergo gene-rolas Lotterer.

Anglijos valdžia prisakė gerai peržiūrėti atsiųstas iš Amerikos avizas, nes pasirodė, jog avizose buvo parašys į avizas plieno šmo-teliai primaišyti. Nuo tokio paša-ro gaista kareivių arkliai.

Austrijoj išgyvenusi 86 metus, pasimirė vienas iš žymesnių Austri-jos apysakų rašėjų baronienė Ma-rie von Ebner-Eschenbach.

Austrija konfiskavo serbų nuo-savybę vertą 550 milijonų kronų, buvusią Bosnijoj, Hercegovinjoj ir Chorvatijoj.

Turkijos sultanas, nežinia dėl kokios priežasties, uždarė parla-mentą neapbrėžiamam laikui.

Austrija sulaukė už 2 milijonu frankų Šveicarijoj Rumanijos pirk-

tų vaistų ir kitokių medikų reik-menų.

Ryme pasimirė propagandos prefektas kardinolas Girolano Maria Gotti, išgyvenęs 82 metus.

Suvalkijoj įvesta prievarta mo-kyklų lankymo. Valčiai turi pri-žiūrėti, kad visi vaikai mokyklas lankytų. Pačiame mieste Suval-kuose vaikų turinčių mokyklas lan-kyti yra: lenkų 800, žydų 900, pro-testontų 65.

Mexikoj, mieste Monterey ge-ležinkelio traukinių sprogo grana-tai ir kitokia kanuolėms amuni-cija. Užmušta prie to 14 kareivių ir 10 civilistų. Daug kareivių ir civilistų sužeista. Užmušti ir su-žeisti yra vien mexikonai. Ex-pliozija išardė 100 yardų geležin-kelio.

Taupomosios kasos Austrijoj priima dabar ne vien pinigus, bet ir visokių auksinių daiktus ir moka pusę procento palukėnų dau-giau negu paprastai.

Francuzijoj žuvo vienas iš žy-mesnių francuziškų orlaivininkų, kunigaikštis Decazes. Jis nušovė vieną priešų orlaivį, bet kitas jį užmušė ir orlaivį uždegė.

Turkijos karės ministeris En-ver Paša, apie kurio užmušimą garsino kraščiai, visai sveikas sugrįžo Konstantinopolin. Jis per-jūrą pakelti cukraus kainas.

Chinuose, provincijoj Kwantung, 5.000 chinų cėsoriaus ka-reivių perėjo į revoliucionierių pu-se.

Iš Rymo praneša, buk Bulge-rėja suvisu pertraukė prekybą su Rumanija ir net svetur uždraudė gabenti per Bulgariją iš Rumanijos kokias nors prekes.

Serbijos sostinėj Belgrade smarkiai pradėjo siausti cholera.

Vokietijoj kavos galima pirkti tik po pusę svaro nedegintos, de-gintos jau visai nėra.

Kaip praneša iš Mexikos, Vil-la savo kariuomenę išskirstė į ma-zus pulkelius ir neman su ameri-konais stoti į didesnius mušius, bet gerai jam pažįstamuose kalnuose Sierra Madres alsins juos dažniais užpuolimais.

Bulgarijos karaliaus rume So-fijoj rado daug nežinia kieno pa-dėtų bombų.

Suvienytų Valstijų pripažintas Mexikos prezidentas Carranza pa-žada netrukdyti įsiveržusiems Mexikan amerikonomams gaudyti Vil-lą, bet reikalauja, kad Amerikos

kariuomenė aplenkty Mexiko mies-tus, į juos neitų.

Rusijos valdžia vėl mėgina pa-siskolinti vieną milijardą dolarių. Palukany siulo 5% taigi, labai daug. Paskola turi but užmokėta į dešimtį metų.

Buvęs Rusijos karės ministe-ris Suchomlinov tapo atsakomybėn patrauktas. Jį kaltina, buk vien-per jo apsilėidimą Rusijos kariu-menė neturėjo ginklų ir amu-nicijos karės pradžioj.

Profesorai filozofijos fakul-teto Rymo universiteto atsisaukė į užvažda su reikalavimų prašalinti nuo vietų visus vokiškos kilmės universiteto profesorius. Buvo ten du vokiečiai profesorai.

Susinėsimai telegrafu Grekijos su Vokietija, Austrija, Bulgarija ir Turkija tapo pertraukti.

Lietuva ir Karė.

Žinios apie lietuvius belaisvius Vokietijoje. Lietuvų draugija "Lituanica" (pirmiaus buvusi Ru-ta) Fryburge, Šveicarijoj, iš ko-respondencijų su belaisviais lie-tuviais sužinojo, jog Gutersloh'o mieste Vestfalijoje yra 12 kuni-gų iš Seinų vyskupijos: Sauru-saitis, Virbalio kleb.; Juozas Smulkštys, Plutiskų kleb.; Balt-rušaitis ir Navickas, abu iš Pa-jevonio; Naujokaitis, Virbalio vik.; Juoz. Katilius, Smalėnų kleb., (šis vėliau buvo paskirtas kapelionu prie belaisvių Minde-ne, kur yra apie 100 lietuvių); Vlastauskas, Jaminų kleb.; Rut-kauskis, Štabino kl.; M. Brun-dza, Šunskų vik.; Keblaitis, Su-dargų kl.; Katliauskis, Lipsko kl.; Rastkauskis, Barglavo vik. Taip-pat du kunigai iš Kauno vyskupijos: Baltrėnas, kl. ir Didžgalvis vik., abu iš Gargž-dų. Iš viso ten yra 20 kunigų belaisvių. Cellės mieste (Han-nover, Vok.) yra kun. Spakevi-čius, Kauno vysk. ir kun. Mot. Petrauskis, Vižainio vik.; taip-pat kun. V. Astasevičius, Seinų vyskupijos.

Kun. Strikas, Katnų vysk., fra Holzmindene (Hannovere), kur yra 300 lietuvių belaisvių; čia-pat yra lietuvių belaisvių mo-kykla, kur mokinasi 31 vaikas; jos mokytoju yra M. Velykas.

Kun. J. Smulkštys jau prieš kokį mėnesį rašė, jog laikinu Seinų vyskupijos administrato-riumi esąs kun. dekan. Dobryla, Vilkauskio kleb.; kun. Puodžiun-as esąs Pajevonyj, nes "Liud-vinavo nėsą."

P. Valiulis iš Laubano miesto (Schlesien, Vok.) rašo gruod. 12 d. 1915 m., jog tenai yra 721 (327 vyrai, 217 moterų ir 177 vaikai) lietuvių belaisvių, kurie jau nuo pusės metų neturi pro-gos atlikti lietuviškai išpažinties.

Aspkritai, kaip kunigai, taip ir pasauliniai rašo minėtai drau-gijai, kad toji rūpintųsi juos paluosuoti ir pasiųsti drabužių ir valgių (sakysime, rudėjį at-vařę Holzminden 150 lietuvių basų ir apskurusių). Del belai-svių paluosavimo šita draugija koresponduoja su Rymu per kun. Prapuelenį ir su kai kuriais kitų Europos valstybių vyskupais. Del medžiaginės pagalbos drau-gijai siuntė atsisaukimą ir dau-gelį žinių Amerikos ir D. Bri-tanijos lietuviams. Iš Londono ir Manchesterio jau gauta apie 1000 frankų ir suteikta belais-viams pašalpa duona, drabužiais, knygomis ir t. t.

Sužinota taipgi, kad mirė štie Seinų vyskupijos kunigai: kun. Augustaitis, Pesis, Ant. Katilius, Seirijų klebonas; Vlad. Zienius, Liubavo vik.; Jurg. Staigaits, Panem. kleb.; V. Kudirkevičia, Kolno dekan. ir Naujokaitis, Plokščių vik. Ar tos žinios tik-ros, nėra užtikrinama. Apie kun. Ant. Smulkštį, Liudvinavo vik., yra visokių paskalų: tai miręs, tai vėl nemiręs.

Paskutinėmis dienomis pasi-rodė viešai kito lietuvių komiteto veikimas Šveicarijoje (Comité Général de secours pour les victimes de la guerre en Litua-nie). Prie šio komiteto priguli 4 kunigai: A. Steponavičius, Vl. augščiaus išdestytais reikalavi-Dzimidavičius, Juoz. Parickis ir Viskontas (Vilniaus vysk.). Jį jį priguli taip-pat užjaučią Lietuvos reikalams Lietuvos dvarininkai.

Komiteto ir jo valdybos susirin-kimus lanko neseniai atvykęs iš Petrogrado "Centralinio Komite-to nuk. del. k. šelp." įgaliotinis adv. St. Salkauskis.

Dvasiniai pabėgėlių reikalai.

Nusistovėjus žiemos karės sie-nai vienoje vietoje, naujų pabe-gėlių bangų nebeplūsta. Pirmiau pabėgusieji, vieni vienur, kiti ki-tur, aprimo vienoje vietoje. Ta-da išliko daugiausia dvasios sel-pimo reikalas, dvasios peno sto-ka. Negana steigti mokyklą, ne-gana, kad ji būtų lankoma, rei-kia dar, kad ji tinkamai būtų aprūpinta knygomis, vadovėliais ir kitais mokslo įrankiais; rei-kia dar, kad ir tie, kuriems nebe-tenka eiti į mokyklą, turėtų kuo pasiguosti ir savo protą bei sie-lą sustiprinti. Pajusta didelis knygų trūkumas, ypač maldų knygų ir mokykloms mokslo va-dovėlių. Kad būtų užtenkama knygų ir vadovėlių, gal turėtu-me grynai tautinių mokyklų, ku-riose visa būtų mokinama gim-tąja kalba. Dabar trūksta net elementoriaus vaikus rašto pamokinti. Visas lietuvių turtas, kurio nedaug tebuvo, liko Lietu-voje ir dabar jaučiama didesnis trūkumas raštų negu jis buvo prieš karę. Taigi tuojau tikslu prie Centr. Liet. Draugijos Ko-miteto išdygo Dvasios Reikalų Sekcija, kuri, kiek galėdama, tu-ri užkūti visas spragas: para-pinti ne tik elementorių, maldų knygų, bet ir visai gimnazijai reikalingų knygų.

Darbas jau pradėtas, rašo "Lietuvių Balsas." Dalis jo jau padirbta, o kitas varomas to-liaus. Kad jis būtų tikslesnis, per Kalėdų šventes, Dvasios Rei-kalų Sekcijos iniciatyva, Voro-neze buvo susijęs pedagogų bu-relis darbai aptarti ir kaiku-riems klausimams, ypač su knygų ir vadovėlių leidimu susijusiems, apsvarstyti ir išsiaiš. Šito peda-gogų būrelio nutarimai yra to-kie:

Voronežo pedagogų nutarimai. Sulig pradėdamosios mokyklos. 1. Pradedamoji mokykla turi būti visiems vaikams prieinama ir visų lankoma.

2. Ji turi padėti visašališko mo-kinių auklėjimo pagrindą, supa-žindindama juos su praktikos gy-venimu, ir ruošti į darbą sava-rankius dorus žmones, mylin-čius savo kraštą.

Tam tikslui prireiki mokykla lavina vaikų protą, valią, vaidin-tuvę, žadina jų domą, pastabu-mą, akylumą, auklėja etikos (do-ros) ir estetikos (grožio) jau-smus, dėdama į savo programą ir dainas, žaidimus, pašyną, ir semia dėstomą vaikams medžia-gą iš artimo mokinių gyvenimo, taikydama ją prie praktikos rei-ka-lų.

3. Pradedamoje mokykloje tu-ri būti šie mokslo dalykai išdė-stomi: religija, skaitymas, rašy-mas, aritmetika, teikiama paty-rimų iš geografijos, istorijos, higienos, gamtos mokslų; mo-kinama dainuoti, pašyti, rankų darbų ir žaidimų.

4. Mokslo dalykams dėstyti dera gimtoji kalba.

5. Pradedamajai mokyklai rei-kių skirti pradžiai 4 metų kur-sas.

6. Kiek kuriems mokymo me-tams skirti valandų savaitėje, turėtų nustatyti tam tikra komi-sija.

7. Mokymo ir mokyklų reika-lui turėtų būti steigiami prie pa-čių mokyklų knygynėliai, kuriais galėtų naudotis ne tik moki-niai, bet ir šiaip žmonės, išję pradedamosios mokyklos kursą.

8. Kad išję pradedamosios mokyklos kursą neatvirstų be-moksliais, turėtų būti organizuo-jamos kartojamiosios mokyklos, bent sekmdamiesiems atidaromos.

9. Pradedamųjų mokyklų du-rys nemokomu metu turėtų būti kuoplačiusiai atidaromos įvai-rioms pamokoms ir paskaitoms.

10. Kad ir religija galėtų būti mokinama taip, kaip to reika-lauja pagrindiniai pedagogikos principai.

11. Dabartiniu karės metu rei-kia būtinai stengtis suteikti vi-siems pabėgėlių vaikams progą lankyti pradedamąją mokyklą, organizuojant ją, kiek galima, augščiaus išdestytais reikalavi-

tolesniam liaudies švietimui tinka ir lietuvių aplinkybės pri-lomos—augstesnio laipsnio

pradėdamosios mokyklos su amatinio mokslo uždaviniais.

Šiaulių apskritys dabar.

Sausio 17 d. vokiečių laikraštyje „Berliner Tageblatt“ buvo ilgas straipsnis apie Šiaulius. Korespondentas laiko jį derlingiausiu iš visų Kauno apskričių. Nežiūrint to, kad per karį jis daugiausiai nukentėjo, kad visa žemė surašyta, išduobėta ir apkasų išraižyta, bet gyvenimas jau vėl imamas gauti ir valstiečiai jau ret dabar esą pasiturį. Šiauliuose dabar esą apie 5000 gyventojų. Dauguma grįžta iš Vilniaus ir kitų miestų, kur buvo išbėgioję, ar motoms griaučiant. Malūnai, kurių Šiaulių apskrityje esą labai daug, bet per karį dauguma buvo išgrauti, ar sugadinti, dabar jau vėl ėmę malti. Tauragės nelikę nei pėdsakio.

Kazanė.

Kazanės gubernijos atgabenta šimtas tukstančių pabėgėlių. Mieste apsigyveno su viršum 10 tukstančių, tame skaičiuje apie 400 lietuvių. Miesto pabėgėlių tarpe pradėjo siausti dėtėtoji šiltinė, kilusi dėl įvairių priežasčių, iš dalies dėl didelio susikimimo vienon vieton ir nesvarumo. Norėdama sumažinti pabėgėlių skaičių, vyriausybė pradėjo gabenoti juos į sodžius, ypač tuos, kurie nesirūpina, ar nenori sau darbo rasti. Lietuviai dar sveiki ir negabunami, bet nenorinčius dirbti ir apsimetancius sergančiais gali išvežti. Gyvenimui sodžiuose gauna 10 kap. dienai.

Svarbiausia lietuvių komiteto įstaiga tai vaikų bendrabutis, kur gyvena 45 vaikai. Surinkti iš įvairių vietų, be šiltų drabužių ir autuvo, visi apskrėtę ir apskurę, dabar šiltai aptaisyti ir vaikščioja mokyklon. Pastaruoju laiku pasiskė pradėti mokinti net amaty, 10 mokinasi krepšių pynimo, 5 batų siuvimo ir 2 čemodanų, portfelų ir panašių dalykų dirbimo.

Vidurinių mokyklų jaunuomenės nedaug, apie 10 su viršum žmonių. Visi kiti pabėgėliai tai darbo žmonės. Pastarųjų tarpe įėjo madon žaidimai su dainavimais, kuriais pabėgėliai negali atsidžiaugti.

Samara.

Samaros pabėgėlių skaičius siekia 18 tukstančių. Jų tarpe lietuvių yra 500 su viršum. Čia yra katalikų bažnyčia, kurioje ir lietuviai turi savo gimtąją kalbą pamaldų—sekmadieniais ir šiaip šventėmis rytą 9 val. Lietuviai, susirinkę, pagieda ražančių, valandas, šv. Dieve. Po visa ko, vietos klebonas pasako pamokslą. Samaroje yra du kunigai lietuviai.

Liet. Draug. Centralinio Komiteto rūpesniu atidarytas L. Dr. nukentėjusiems d. k. š. skyrius. Yra trys bendrabučiai pabėgėliams ir vaikams prieglaudai. Taip pat yra mokykla, kurioje mokinasi 50 su viršum vaikų.

IS PRUSŲ LIETUVOS.

Kainos daiktams: morkos Tilžėje vas. 10 d.: surio svaras 1.20—1.60 mk.; sviestas, 2.20—2.40 mk.; jautienos svaras 1.20—1.40 mk.; veršiena, 0.90—1.30 mk.; avienu, 1.30 mk.; geros kepenų dešros, 1.60 mk.; kiaušiniai 20 pfen. vienas; vištos nuo 3.50 iki 4.00 mk.; žąsys, svaras 1.60 mk.; antys 1.60 mk. sv.; gyvos lydekės 1.20 mk. svarui. Šienas—dobilai, liucerna, 7.50 mk. centneriui; pievos šienas 6 mk. centneriui.

Karės ministeris Tilžės moterims pavedė gerą apstį vilnų, patardamas joms pantiakas karėviams nerti. Karėvių namiečiai ir pačios gauna už nunėrimą poros pantiakų 80 pfenigų.

Vidaus ministeris pranešė, kad toms moterims, kurių vyrai kaipo Vokiečių karėvių tapo painių rusų nelaisvėn, bus mokama pašalpa iki karė pasibaigs arba iki pareis žinia, kad jie nelaisvėje mirė.

Valdžia prisakė Statsanvaldytėms, kad tie, kurie įvairūs sušėria gyvuliams, būtų baudžiami aštriai, nes iki šiolai pelnas iš jų sušėrimo gyvuliams buvo didesnis, negu uždėtosios baudsmės.

Pritrukus pašaro gyvuliams, pirkliai pradėjo apgaudinėti laukinius visokių būdais; jie sutaiso niekam netinkamų daiktų ir už tai atlyda didelius pinigus. Pav., jie primala kavos lupenų, kurios neturi jokios maitinamos vertės ir prašo po 15, 18 markių centneriui; vienas pardavinėjo pašarui miltus, kuriuose buvo 40 nuoš. maltų akmenų, ir ėmė 25 markes už centnerį.

Alus ir degtinė Prusose, nors labiau pabrango, kaip kiti daiktai, bet žmonės nepaisydami to dar labiau juos geria. Taip pat mėgsta lankyti krutamuosius paveikslus—kinematografus. „Naujosios Lietuvos Ceitungos“ bendradarbis apie tai rašo šitaip:

„Norint degtinė ir alus taip bais pabrango, kaip retai kito koks tavoras, tai tačiau apieravoją jų vergai norėdami savo pelną, bile tais protą aptemdančiais nuodais apsisvaiginti gal. Tas pats dėsies su teatrais ir kinematografais“.

Paveikslai menki, o aktorijų dainos tokios netikusios, kad vienas oficerias atėjęs teatran taip pasipiktinęs, kad, anot rašėjo,

„savo klausties turėjęs, ar tai jau policijos nēr, kuri tokį uždėdima, kurs tikras nujuokimas mūsų karėvių, nedraudžia.“

Is to matyti, kad net ir gelizinė Vokiečių valdžios ranka nevalioja sau tinkamos ir šaliai reikalingos tvarkos palaikyti ir nuopoliu kirmimas griaužia draugiją visomis pusėmis.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS GRAND RAPIDS, MICH.

T.M.D. susirinkimas; trečiųjų teismas. Kovo 12 d. buvo čia T.M.D. 58 kp. susirinkimas. Dėl rinkimo miesto aldermonų ir miesto majoro ir del visų draugų atstovų susirinkimo šv. Jurgio svetainėje susivienijimui darbe šelpimo nukentėjusių del karės; narių susirinko neperdaugiasiai.

Pirmiausiai buvo svarstomas Centro Valdybos atsišaukimas. Nariai pritarė C. Valdybai, pasidėdami gauti kiek galint daugių 58 kuopai narių. Po tam buvo dalinamos naujienos knygos. Nariai gavę po egzempliorį puikių knygos „Molina“, labai džiaugėsi gauta došana. Mažne visi nariai užsiminė, jog is augto po \$1.00 ir ateinančiais metais tikisi gauti dar geresnes dovanas.

Kovo 10 d. Simano Daukanto svetainėje prie atdarytų durų buvo Simano Daukanto Dr. trečiųjų teismas. Buvusis tos draugijos pirmininkas p. V. Juskauskis skundė buvusį kasininką p. A. Telicę už išiekviojimą \$10. draugijos pinigų; bet paaiškėjo, kad kaltinamasis tik tuomet nusidėjo, jog jis apie išleistus pinigus nepranešė pirmame dr-jos susirinkime.

Vienas Tėvyniečių.

Partijų bandymas surasti kplius bendram darbui. Kovo 12 d. buvo konferencija visų trijų srovių atstovų šelpimo reikalais nukentėjusių del karės. Apkalbos dalyku buvo reikalas suėiti visoms trim srovėms į kravą ir surengti Grand Rapids mieste Lietuvių Dieną rinkimui aukų nukentėjusiems del karės Lietuvoje. Surengus tokią dieną galima būtų nemaža aukų surinkti tam tikslui, tik vargus su tomis srovėmis, kad jos savo tarpe joki būdu negali susitaikyti. Kad ir dabar: suėję po pietų kalbėjo, svarstė, gincijosi ir nieko nenuitarė, palikdami vakarui. Vakare suėję atkartojo tą patį—pasiginciojo ir nieko nenuveikė. Visi laikosi prie savo, nei vienas nenori nusileisti, kiekvienas traukia, kaip tie Krilovo pasakos Gulbė, vėžys ir lydeka: viens oran, kits atgal, trečias vandenin, ir visuomenės reiklas stovi ant vietos.

Vienas sako, kad surinkti pinigai reikia siųsti Bostonan; kitas sako, kad gerai būtų ir Brooklyn pasukus, o trečias sako, kad jei aukos nebus siunčiamos Chicagon ir jų negaus patipinėti dr. Rutkauskas, tai tegul jos verčiau Grand Rapids supusta.

Is tokių gincų aiškiai yra matomas vienas dalykas: kad mums

nerupi sušelpimas mūsų brolių Lietuvoje ir mes nenorime jiems kančias palengvinti, ar mūsų šalį Lietuvą išgelbėti.

IS Sirvedžių Biržynelio.

Susitvėrė A. L. T. Sandaros kuopa. Kovo 12 d. susitvėrė Am. Liet. Taut. Sandaros kuopa, į kurią prisirašė daugiausia kaip dešimts narių. Visi nariai užsiminė metines duokles ir po 5c. kuopos reikalams. Kuopos valdybon išrinkta šitie: pirm. J. Besusparis; jo pagalbininku P. Petrila, nutar. rašt., V. Gobeiris; fin. rašt., P. Graičaitis, kasininku, M. Silinskas, globėju, L. Braškis; marš., K. Paštuosta.

Šita kuopa susitvėrė ačiū pasidėdavimui, ypatingai J. Besuspario.

A. M. Virbalis.

IS SIOUX CITY, IOWA.

Vakareliai; žodis juos aprašusiam. Kovo 5 d. Šv. Kazimiero parapijos svetainėje buvo vakareliai Šv. Kazimiero dienos paminėjimui. Kun. klebonas M. Cibulskis buvo manęs parodyti krutamuosius paveikslus, bet, mašinai sugedus, tas nebuvo galima padaryti. Tokiu būdu vakaro programą susidėjo is Giedorių Choro dainelių ir deklaracijų.

Choras kaip del pirmo sykio sudainavo labai puikiai keletą tautiškų dainelių, o potam pėlė T. Gervickiute padekliamavo gražias eiles; po jos mazi vaikuciai taipgi gražiai pasakė eiles. Žmonių buvo prisirinkus pilna svetainė; seni ir jauni, visi gražiai linksminosi drauge. Vakareliai taip visiems patiko, kad buvo sutarta ir kitas tokis, užgavenių vakareliai surengti kovo 7 d.

Į antrą vakarelių taipgi susirinko pilna svetainė; buvo dainos ir žaismės ir visi gražiai linksminosi.

Bet štai paimu „Naujių“ 62 num. ir matau, kad tulas Tilvikas jis išpeikia sakydamas, kad ten susirinko tik senukai ir kelios senmergės. Šitas korespondentas, kiek tēmijau, visuomet užspuldinėja tai ant katalikų, tai ant tautiečių. Ko jis nori is jų nežinau, bet žinau, kad be reikalingas prisikabinėjimas yra negeras darbas. Yra socialistai, kurie laikosi savo pusės ir moka kitus pagerbti, bet socialistai Tilviko rusies nieko daugias nežino, kaip kitus apkalbėti. Suitikę jie tave pirmiausiai klausia: ką šiandien kunigas kalbėjo—ar nepasakojo, kad Dievas yra, bet kur jis jis matė? Toliaus klausia, ką katalikai šneka, pasakys, sustatysim ir dar nuo savės pridėję pasiusime į laikraščius; katalikai nemoka rašyti korespondencijų ir mūsų bus teisybė.

Tai viskas, kas tokiam korespondentui rupi, neteisėbė rašyti ant kitų. Katalikai tuomet neužiima ir jie nereikalauja gėdintis. Bet Tilvikui ir kitiems jo rusies korespondentams tai gėda ir patiens skaityti savo melagingas korespondencijas.

Kelmyno Pempė.

Cudahy pakuotuvės darbininkų striakas pasibaigė; Armouro skerdyklų darbininkus išvesti striakan nepavyko. Kovo 15 d. vakare Cudahy pakuotuvės darbininkai, pastraikavę fris dienas, paklausė šv. Antano Omahos lietuvių parapijos klebono kun. J. Jonaičio ir striako vedėjo Ed. Payne ir nutarė ant rytojaus grįžti prie darbo. Tai jau bus trečias sykis bėgę į rytų savaičių laiko, kaip jie tokį nutarimą daro. Išėję į striaką pirmu sykii, jie reikalavo pakėlimo mokiesties; tuomet striakavo Cudahy ir Armouro darbininkai Savaitė laiko atgal Cudahy fabriko darbininkai išėjo į striaką delto, kad superint. Dan Cameron atstatė senus darbininkus ir priėmė naujus. Bet šitie nesupratimai lengvai davėsi prašalinti.

Trys dienos atgal, pirmadienį visi Cudahy pakuotuvės darbininkai vėl išėjo striakan del pavarymo nuo darbo kelių darbininkų, kurie buvo veiklus pirmesniuose striakuose.

Kovo 15 d. į masinį susirinkimą atėjo apie 400 striakininkų. Striako vedėjas Payne patarė susirinkusiems išrinkti komisiją, atstovaujančią įvairius pakuotuvės skyrius ir pasiųsti ją pas užveidą Murphy ir sup. Camer-

on, kad sužinotų, ar bendrovė išpildis darbininkų reikalavimus ir priims atstatytus darbininkus atgal, ar ne. Komisija tapo išrinkta ir jon buvo paskirti kun. Jonaitis ir kun. Cibulskis; kun. Jonaitis buvo komisijos pirmininku.

Šita komisija sužinojo, kad bendrovė sutinka vieną darbininką priimti atgal tuojaus, o kitus, kaip bus vieta.

Is pirmo darbininkai atmetė bendrovės tokias išlygas, bet kun. Jonaičiai ir striako vedėjui Payne patarus, kad jie, nors maza beudirba, bet budami neorganizuotais negali striako laimėti, striakieriai paklausė ir sugrįžo prie darbo.

Pasikėsinimas įvesti į striaką Armouro darbininkus nepavyko. Koresp.

IS NEWARK, N. J.

Liet. Tautos Fondo atstovai važiuoja Lietuvon; Liet. Prekybos ir Pramonės D-jos valdybos susirinkimas. Tautininkų bandymas sudaryti bloką su kunigais, matyti, visas nuėjo niekais ir apie tai, turbūt, nei rašyti nėra reikalo.

Dabar pranešu, kad nuo katalikų partijos Liet. Tautos Fondo važiuoja Lietuvon du pasiuntiniai: jų važinimo tikslu yra iširti tikrą dalykų stovį Lietuvoje.

Pasiuntiniai yra Kun. Vincas Bartuska iš Mt. Carmelo, Pa. ir Dr. J. J. Bielskas iš Hartfordo, Conn. Važiuoja jie Liet. Tautos Fondo lėšomis. Išvažiuoja kovo 16 d. Skandinavų linijos laivu Hellig Olav. Pirmiausiai jie važiuos Christianijon, is ten į Stockholm, Svedijoje, pas Lietuvių Šelpimo Komisiją; paskui į Daniją, Vokietiją ir Kauną. Tam tikslui jie gavo, diplomatiniiu keliu reikalingus dokumentus—konsulių palidijimus, tarp jų ir vokiečių ambasados leidimą su vokiečių ambasadoriaus palidijimu.

Jie buvo pasirengę važiuoti kovo 4 d., bet jų paspartai ir palidijimai nebuvo sudaryti.

Kovo 13 d. Newark turėjome Liet. Prekybos ir Pramonės Draugijos Valdybos susirinkimą. Daugiausiai buvo svarstyta čarterio reikalai. Buvo nutarta kad dalis nebūtų mažesnė kaip \$50.

V. Ambrozevičia.

IS HARRISON, N. J.

„Suamerikonejęs“ lietuvis. Stebuklai darosi ant žemės, ir gana... Ir suprask tu čia, žmogau, visas gamtos paslaptis! Štai, is žasies niekašos nepadarysi kalakuto, kad ir dievai žino kaip mėgintum: kas žasit-tai žasit, o kas kalakutas, tai kalakutas... Bet su žmonėmis bus kitaip. Štai apie šėsi metai atgal atvažiuo Amerikon lietuvius: sveikas, nieko sau vyras—tikras berniokas, kokių Lietuvoj netruksta. Žinoma, kitaip nekalbėdavo, kaip tik lietuviškai; angliškai nei žodžio nemokėjo, kad jam į snukį duotum. Pastojo vyras „amerikancon kariumenėn“ ir po trijų metų pargrįžo. Na, ir pasidarė stebuklas: amerikoniškai kalba braė, kaip kad vyras su pagedusiais dantimis riešutus kramtytų. Išmoki angliškai kalbėti—yra fain dalykas, bet su šitomu vyru pasidare taip, kad besimokindamas amerikoniškos kalbos, gavo paraližaus liežuvį ir... visai pamiršo lietuviškai kalbėti. Ne tik lietuviškai kalbą pamiršo, bet net ir savo tėvą pamiršo: Lietuvoj jis vadinosi, kaip ir visi lietuviai vadinasi, o čionai išėjo koks ten Sullivan, Peteras, Houson.—ir žinok dabar žmogus kas jo tėvas buvo,—cigonas, airis, žydas ar lietuvis!...

Yra tokių kvailių lietuvių, kurie, tamsūs budami Lietuvoj, mano, kad pravardės mainymas, ar savo kalbos išsižadėjimas, padarys juos augstesniais, o nežino toki neįmaniniai, kad ir patys svetintaučiai ant tokių žiuri, kaip ant beždžionių, kurios kitus: pamėgdžioja. Nesisarmatyk savųjų!

Tikras Lietuvis.

IS WEST LYNN, MASS. Kad surengus naudingus fėrus, kurių pelnas būtų skiriamas sušelpimui nukentėjusių nuo karės lietuvių, reikalinga visų pagalba. Vasario 14 d. buvo išrinkta po du atstovu is kiekvienos organizacijos apsarstyti, to kokiū būdu galima fėrus parengti. Šitie atstovai laikė savo susirinkimą ir nutarė suauk-

masinį susirinkimą su prakal-

bomis kovo 5 d., kad kaip galint daugiausiai pritraukti žmonių prie šio dalyko, t. y. fėrų.

Pirmiausia kalbėjo p. Česnulevičius is Montello. Jis gerai paaiškino Lietuvos badaujančių žmonių padėjimo sunkumą ir jo baismą ir liepė visiems nepamiršti jų sušelpti. Po jo kalbėjo p. F. J. Bagočius apie tą patį dalyką, tik tai daug giliau išaiškino. Visi žmonės jo kalba gerėjosi, nes, beveik, is kiekvienos ypatos buvo išpausta asaros. Jis taip jausmingai ir galyvė įėjo į tą dalyką, kad rodos ir matosi tie biedni žmoneliai išvartę is namų į svetimas vietas. Tokios kalbos visi nori klausyties ir klausyties. Pabai-

gus, buvo renkamos aukos tiems nukentėjusiems nuo karės žmonėms ir uždengimui lėšų, pradėjus fėrus. Aukų surinko J. Skiraičiūtė (iš So. Bostono), O. ir P. Žvingiliatės, pp. F. J. Bagočius, K. Česnulevičius ir J. Panlikonis, \$90.03. Niekada, kiek atmenu, tiek daug aukų susirinkime Lynno lietuviai nėra surinkę.

K. Sidlauskas pasakė keletą žodžių kaslink Šelpimo Fondo. Trumpai tą viską pasakė ir darodinėjo fondo darbą.

Kad biškį permainingą programą, keturias lietuvaiteis: J. Skiraičiūtė, M. Krakauskūtė ir sešeris Žvingiliatės sudainavo „Viltį“.

Užbaigė vakarą mūsų kalbėtojas F. J. Bagočius. Šį kartą pajaukino publiką ir davė visiems progą nusišluostyt asaras, kurios buvo išlietos po pirmos jo gailingos kalbos.

Su jo pagalba išrinkta šioji valdyba: pirm.—K. Preytis, (Preitis lietuviškai), vice-pirm.—V. Černiauskas, prot. rašt.—O. Žvingiliūtė, fin. rašt.—L. Borysas, kas.—J. Putrius, kasos klobėjai—A. Bingelis ir J. Pigaga.

Kolektavimo komitetas išrinktas is 20 ypatų: M. Krakauskūtė, M. Preitienė, P. Žvingiliūtė, K. Kaivėviūtė, M. Alukonis, A. Ganaprauckienė, J. Kazlauskas, Rokas Bingelis, M. Adlis, T. Bingelis, J. Benkus, J. Jacunskas, J. Putis, P. Bakanauskas, D. Palčiauskas, M. Balukonis, M. Balkus, J. Dimsa, M. Vaicėnavičia ir K. Sirbikas.

Aukautojų vardai bus pranešta vėliau. Tikin kad kiekvienas stengsis darbuotis fėrų rengime. (Rinkimas aukų nukentėjusiems del karės yra pavyzdingas ir gražus darbas, bet tokios aukos neprivalo rudyti Bostone: jos turi būti pasiūstos Lietuvon, kur jos yra reikalingos tiems, kieno naudai jos yra renkamos. Aukautojai privalo to reikalauoti. Lietuvos Šelpimo fondas beveik per du metu laiko pas save surinktas žmonių aukas ir niekur jų nesiniūcia. Mūsų manymu, tas yra negera, nes aukos nebus reikalingos tiems, kurie badu išmirs iki tam laikui, pakol bostoniškis fondas prisiręgs jas išsiųsti. Red.)

Ona Žvingiliūtė.

IS GREENCOURT, ALTA. Gaisras; žmonių užsiėmimas žiemą. Vasario 25 d. naktį užsidedė vieno anglo sankrova, kur buvo ir krasi. Viskas sudegė, Savininkas su savo darbininkais buvo išvažiuoję ir vakaruškas Loniuroje. Ugnis padarė daug nuostolių savininkui. Nukentėjo delto ir aplinkiniai gyventojai, nes sankrovai sudegus dabar turės toliaus važiuoti kiton.

Žiema čia labai šalta. Sniego buvo trys pėdos gylio, bet per paskutines dvi savaites oras buvo gražus ir sniegas kažin kur dingo. Mus, lietuvių esame čia tik du. Ukiniškai žiemos laiku daugiausiai užslima medžioke; stinras ir briedžius medžioja mėsai, o vilkus, lapės, šėskus ir daugybę kitokių žvėriukų—pelniui.

K. F. Chicks.

Žinios-Zinėlės. Lowell, Mass. —Neseniai čia buvo LSS. 203 kuopos diskusijos, tēmoje: „Ar katalikas gali būti socialistu“. Klausimą is diskutavus nubalsuota, kad esą negali.

Racine, Wis.

—Kovo 12 d. S.L.A. 100 kp. (iška kalba) į Lenkijos mokyklų surengė paskaitą. Skaitė ją Kl. las, kur tik yra žydų mokinių

Jurgelionis is Chicagos. Paskaitos tema: Popiežinės politikos galybė. Paskaita esą nusisekė.

East Chicago, Ill.

—Eastchicagočiai sumanė įsteigti kooperatyvę sankrovą. Kovo 12 d. tuo tikslu buvo parengtas viešas susirinkimas su prakalbomis, bet pasižadėjusieji kalbėtojai—A. Petratis ir B. R. Jasulis, nepribuvo.

Kenosha, Wis.

—Kovo 7 d. K. G. tapo pamerktas kalėjiman prie sunkių darbų nuo vieny iki penkių metų. Jis nuskriaudęs A. P. ant \$145.00.

K. G. tik 3 metai Amerikoj, yra 23 amžiaus, paėina is Kanono gubernijos ir nieko nežinojo daugiausia kaip smuklę.

Jamestown, N. Dak.

—Sioje apielinkėje ukininkai nežmoniška išnaudoja darbininkus. Už mažiausį dalykėlių atskaity is algos, dažniausiai visai algos neatidododa. Teismuose darbininkas neranda teisybės—sako valdininkai bijo užrustinti balsuotojus ir šiltų vietų netekti.

Uždarbiai geri—po \$3.50 ir \$4.50 į dieną.

Philadelphia, Pa.

—T. Fondo skyriaus valdyba surengė apvaikšiojimą Lietuvių Dienos, Šv. Kazimiero d. Buvo užkviestas kalbėtojas Pennsylvanijos universiteto profesorius (?) M. M. Slikas. Aukų tą dieną surinkta \$123.50.

Freeland, Pa.

—Kovo 4 d. Šv. Kazimiero parapija apvaikšiojo savo globėję šventę. Nors parapija susideda is lietuvių ir lenkų, bet pasidėkiojant diplomatuškiems kunigo Inčiuos gabumams, viskas vedama tvarkoje ir kaip lietuviai, taip lenkai yra užganėdinti.

Necanicum, Ore.

—Niekas nepamena šioje apielinkėje tokio storio sniego, kokis buvo šią žiemą. Ukiniškai daugiau kaip mėnesį laiko turėjo laikyti galvijus tvartuose, o pašaro galvijams buvo maza. Sniego buvo 4 pėdos storio.

Wananie, Pa.

—Kovo 2 d. vietinės parapijos naudai surengta teatras ir koncertas. Nėstant vietinių lošėjų, parsitraukia 25 merginos is Sugar Notch, Pa. Lošta „Aniolas su Sparnais“. Parapijos prezidentas, pypkė įsikandęs, vaikščiojo po svetainę ir prašė svečių užsilaikyti ramiai. Pelnu nebuvo nei lošėjoms užmokėti.

Raymond, Wash.

—Šis miestelis nepratusiam atrodo labai keistai: trobos ir gatvės stovi nuo žemės 8 pėdų aukštyje. Mat upė vanduo kas 24 valandos pakyla ant 10 pėdų; mirs iki tam laikui, pakol bostoniškis fondas prisiręgs jas išsiųsti. Red.)

Bridgeport, Conn.

—Vienose vestuvėse pilna alaus, degtinės ir svečių. Po šiuo bui jose jaunamartė sutinka josios pirmutinis. Ji šoka jam ant kaklo ir apsikabina. Vyras ją koliaja. Ji sako jam citi sau šalin. Vyras susirupina ir nuėjęs smuklėn savo rupešnį degtinėį prigirdo, paskui grįžta atgal drus, bet josios pirmutinis jam bonka galvą perskelia. Jis sako „revoliucija“. Už tai ji nuvedo nuvodon; ten jis išsimiego ir už tai užsimoka \$22.80. Graži gyvenimo pradžia.

ŽYDAI LIETUVOJ IR LENKIJOJ.

Lenkijos ir Lietuvos žydų darbininkų organizacija Bund ir apskritai žydai ne be reikalo gėrimosi ir laižėsi vokiečiams. Jie mat su vokiečių pagalba tikėję ir tiki savo tikslą atsiekti. Dabar Bundo skyrius Lenkijoj, žydų mokytojai Varšavoj ir mieste Lodz, taipgi žydų social demokratų partija, kuri valdant rusams laikėsi slapta, atsišaukė į Vokietijos ir Austrijos valdžias, su reikalavimu įvesti žydų žargoną kaippo mokymo kalbą (žargonas yra tai sudarkyta volkiska kalba) į Lenkijos mokyklų, kur tik yra žydų mokinių

dauguma, taip kad ir krikščionys mokytysi žydų žargonu, kuri vartoja vien Rusijos ir Galicijos žyda. Kadangi Lietuvos ir Lenkijos miestuose ir miesteliuose, išėmus vien Varšavą, Kėlus ir Krakovą, yra žydų gyventojų dauguma, tai miestuose mokyklos turėtų būti žydiškos su žydišku žargonu ir mokintojai turėtų būti žyda, nes nežyda žargonu nemoka. Tokiu būdu miestai pavirstų į žydiškus, o kiti, lenkai ir lietuviai, galėtų gyventi ir veikti kaimuose, kur nėra tiek progos kultūriškai besidarbuoti, kaip miestuose, nėra kaimuose nei tokių kultūriškų įstaigų. Tokiu būdu kaimuose gyvenantys krikščionys pulkt kultūriškai, o žyda, turinti miestuose savo įstaigas, kiltų angštyn, krikščionys pasiektų jų negalėtų ir žyda turėtų pastoti Lenkijos ir Lietuvos valdonais.

Neįstabu todėl, jeigu ypač lenkai taip bijosi išplitinimo žydų teisių ir juo toliau, juo labiau žydų nekėnia, priešinasi, kiek tik gali, išplitinimui žydų teisių. Juk Lenkijoj yra jau žydų daugiau negu 15% viso gyventojų skaitliaus, tai lenkai nori, kad bent pusė žydų kitur išsinešintų; miestuose juk kaip kur yra 80% žydų.

Nežinia vienok, ar Vokietijos ir Austrijos valdžios sutiks išpildyti žydų reikalavimus. Žydų žargonas juk nei Vokietijoj pacioj, nei Austrijoj nepripažintas kalba ir jo ten į mokyklas neleidžia, tai abejotina, ar jį leis vartoti Lenkijoj ir Lietuvoj. Greičiausiai žydiškose mokyklose, vietoj žydų žargoną įves vokišką kalbą ir jos taps ne žydiškos, bet vokiškos, padės vokiečiams vokiečiai kitaip kalbančius krikščionis.

Su reikalavimu įvedimo žargoną į miestų mokyklas gal žyda mėginimus daro. Jeigu tai pasisektų, gal jie, su vokiečių protekcija statytų ir kitus reikalavimus. Tik vokiečiai pats žydus nelabai myli, tai gal nepanorėti lengvinti atsiekimą jų tikslu.

TAURŲ LIKIMAS.

ne socialistas. Aš esu "darbietis" (trudovik).

Kl.: (Širvydas) Persiprašau. Bet tamsta susirašinėjote tik su socialistais ir ant jų kvietimo pribuvote Amerikon, nors žinojote, kad mes Amerikoje turime iš viso tris fondus.

At.: Mes nieko apie kitus fondus nežinojome. Mums kas ten iš Amerikos šitaip parašė: "Atvažiuokite Amerikon. Turime jau \$10,000 surinkę. Atvažiuokite." Aš (sako p. Bulota) parodžiau laiška p-iai Zemaitei: "Poniute! Naujas dalykas! Važiukim Amerikon. Tenai jau yra \$10,000 surinkta, tik nežino kur siųsti." Ir štai vat tokiu būdu ir atvažiuojame.

Kl.: Tamstos juk rašinėjote (p-ni Zemaitei) laiškus amerikiečiams, kad nesiųstų aukų per Lietuvį Draugiją, tai reiškia, kad visgi nemanėte, jog čia yra ir kiti fondai, kurie tuos pinigų siunčia. Argi tad negalėjote susirašyti su daugybe amerikiečių lietuvių veikėjų, ir apie šitą viąką plačiau pasiteirauti?

At.: Aš neprivalėjau (sako p. Bulota) rašinėti ir amerikiečiams. Galima buvo ir į mane rašyti, nes aš visgi esmi Bulota!

Kl.: Ar nėra tamstų kvičraiš delei Lietuvii Draugijos kokio asmeniškio pobūdžio?

At.: Kada kunigai susivedė daugybę davatų į Lietuvii Draugijos susirinkimą, tai mums nebuvo ką daryti, ir atsiskyrėme. Kiti bandė kompromisus daryti, bet ne aš (sako p. Bulota). Aš pasakiau: "Aš esu Bulota ir taškas!" (Reiškia—užbaigta).

Kl.: Kas tie tokie buvo, kurie su Lietuvos Draugijos kursu nesutiko?

At.: Buvo visuomeniečiai, darbiečiai, demokratai ir bėpar-tiškiai.

Kl.: Bet Lietuvii Draugijoje matome ir p. N., kuris juk yra socialdemokratas?

At.: Nėra socialdemokratas. Aš pats (sako p. Bulota) esu socialistas ir žinau, ką sakau.

Kl.: Kaip tamstos manote apie dabartinį Lietuvos padėjimą: ar jis suteikia mums kokią nors viltį, kad mūsų tauta išliks gyva?

At.: Nėra taip baisus padėjimas, kaip tui pas jus hysteriškai nupaskakojama.

Kl.: Ar ilgai tamstos manote prabūti Amerikoje?

At.: Nežinia; tas prigulės nuo daugelio aplinkybių.

J. O. Širvydas.

Lietuvių Delegacija Washington.

Mūsų lietuviai, arba geriausias pasakius—mūsų politikieriai, nematydami toliaus savo locnosios, moka vien pėstis už savo pozicijas, už savo ypato "garbę", už "dryžiasis kelines", kaip Kudirka sakydavo. Kitos mažesnės pavergtos tautos stato visas savo jėgas, stengdamosi išnaudoti šį svarbų istorijos momentą ir pasiliuosuoti iš po galinių priepaudo, o pas mus viskas po senovei: vien kitas vaikom, vien kitas gaudom, nelyginant, kaip tas šuo, mėginantis savo locną tuodegą dantimis sugriebti... Pūkūs vodevilis!..

Vienatinis tuo žvilgsniu išėmimas gal yra toj pastangoj, kurią lietuviai, kaip išiešiai, padarė Washington prieš Suv. Valstijų kongresą. Čia visgi lietuviai bent užregistravo savo balsą savo tautos naudai.

Vasario 24 ir 25 dienas Suvienytų Valstijų Kongresas paskyrė išklausimui prispaustų Europos tautelių balsą. Tuom pačiu laiku duota balsas ir taip vadinamiems pacifistams, tai yra žmonėms, užtaraujančiams taiką. Šių balsų išklausimui kongresas paskyrė specialę komisiją, susidedančią iš aštuonių senatorių ir aštuonių kongresmanų.

Pavergtųjų tautų delegatai pribuvo Washingtonan nuo žydų, lenkų, čekų, ukrainiečių ir lietuvių.

Lietuvių delegacija šiam reikalui atlikti susitvėrė laike žinomo tautininkų susirinkimo New York'e vasario 22 d., kur turėjo susivažiuoti Waldorf-Astoria hotelin tautininkų ir klerikalų atstovai sutvėrimui blok'o. Sutvėrti blo-

ck'o, kaip žinoma, nepasisekė, nes klerikalai atsisakė prisijusti savo atstovus, bet keletas jų veikėjų privatiskai dalyvavo.

Pasinaudojant šita proga, Dr. Šliupas buvo sumanyta išrinkti lietuvių delegaciją Washingtonan. Į ją įėjo Dr. Šliupas, R. Karuža, Dr. A. Bacevičius, Pr. Živatkauskas, P. S. Vilmonas, J. S. Vasiliauskas, Dr. J. A. Sklauskas ir Jurgis Kazakevičius.

Vasario 24 d., apie 10 valandą išryto prasidėjo kongreso komisijos posėdis. Delegatų nuo pavergtųjų tautų pribuvo daugiausia dviejų simty. Kalbėtojų užsiregistravo iš viso 36, bet gavo progą kalbėti tik 12, nes laikas posėdžių tapo apribuotas: per abi dienas tapo paskirti tik keturios valandos laiko iš viso. Tad kiekviena tauta turėjo apsiribuoti galimai trumpiausiu laiku.

Dauguma kalbėtojų reprezentavo socialistų grupas. Įdomu čia bus pastebėti, kad kitų tautų socialistai aiškiosni prieš šią komisiją, jog jie tautybę pripažįsta ir už tautų buvį kovoją; jie pripažindinėjo reikalingumą savistovybės tautų surištų federacijos ryšiams.

Toliaus kalbėjo delegatai nuo taikos partijos. Tula moteris iš Brooklyn, kalbėdamas apie dabartinę karę, štai kaip, tarp kitko išsireiškė: "Mes buvome pasitikę, kad nekaltų žmonių kraujo liejimą sustabdys krikščionybė,—bet tame apsyvylė; buvome pasitikę, kad socializmas galės tas skerdynes sulaikyti, bet ir čia apsyvylė. Taigi šiandien lieka vienatinė viltis—Suv. Valstijų žmonės ir Suv. Valstijų demokratiškoji valdžia."

Už vis labiau mokėjo visame kame savo reikalus reklamuoti žydai,—vis vien ar jie būtų socialistai, ar kitoki. Žydų atstovas Dr. Hurwich, socialistas iš New Yorko, prabilo šiais žodžiais: "Gentlemenai! Aš reprezentuoju keturis tūkstančius doliarų..." Ir komisija, ir publika negalėjo susilaikyti nuo juoko. Bet įspūdis liko, kad be doliaro jokio darbo negalima atlikti. Vėliaus Dr. Hurwich paaiškino, kad jis atstovauja 4,000 narių tulos socialistų grupos.

Lietuvių delegacijos vardu kalbėjo Dr. J. Šliupas. Kalbėjo įgalios vardu Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, Susivienijimo Lietuvių R. Kat. Amerikoje ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros.

Dr. Šliupas, į trumpą laiką (kalbėtojas buvo leista kalbėti tik po 10 minučių) perstė komisijai lietuvių tautos reikalus, nupiešdamas lietuvių prispaudimą po Rusijos ir Vokietijos jungu. Papasakojo, kaip Vokietija išplėšė lietuviams kalbą, išvadydama ją iš mokyklų, kaip rusų valdžia per 40 metų buvo užgynusi spausdinti lietuviams jų prigimtoje kalboje netik įvairius raštus, bet net ir maldaknyges. Toliaus nurodinėjo, kaip lietuviai, nepasiduodami nuožmiai priešpūdai, per sunkią kovą atgavo savo spaudą ir po to stropiai pradėjo kelti savo tautą visais galimais būdais: į trumpą laiką įsteigė apie 50 laikraščių, sutvėrė Mokslo ir Dailės draugijas, suorganizavo keletą bankų, pramonės draugijų ir fabrikų savo tautos gerbiu padidinti. Remdamasis tokio tautiško gyvumo apsiškiekimas, Dr. Šliupas išrodinėjo, kad lietuviai tauta gali ir turi teisę savistoviai gyvuoti ir kad Suv. Valstijos, užtaraujančios pavergtias tautas, privalo užtarti taipgi ir lietuvių tautą busiaučiamę po karės taikos kongrese. Pabaigus prakalbą, kongreso komisijai tapo įduotas lietuvių vardu memorandumas, po kuriuom pasirašė visi viršminėti lietuvių delegatai.

Kadangi savo kalboje Dr. Šliupas užtarė lygiai ir latvių, kalbėdamas apie Lietuviškai-Latviškę respubliką, tai tas užgavo lenkus. Vėliaus po sesijai Dr. Kulikowski, lenkų delegatas iš Chicago, užsipuolė delei to ant Dr. Šliupo:

—Tamistaj—sušuko jis,—neturėjote teisės savintis žmonių, kurie jums nepriklauso. Ką gi mes turime daryti su baltgūmis?

—Latviai yra lietuvių broliai,—atsakė jam Dr. Šliupas,—ir aš turiu teisę kalbėti jų vardu, tu-

rėdamas nuo jų įgaliojimą. Su baltgudžiais jūs, ponai lenkai, darykite taip, kaip jums patinka.

Užbaigdamas šį keletą patėmimų, noriu pastebėti, kad norintieji susipažinti su įduotais komisijai tautų memorandumais ir su visomis ten laikytomis prakalbo-

Naujos Anglijos Tautininkų Suvažiavimas.

PROTOKOLAS.

Susivaziavimą atidarė rengimo komisijos narys S. E. Vitaitis. Sekretoriaus J. A. Baniulis. Pakviesta buvo kalbėti A. Rimka, A. Ramanauskas, Z. Jankauskas. Visi kalbėjo apie suvažiavimo tikslus ir organizavimą Sandaros. A. Rimka priminė apie svarbą, kad šis suvažiavimas pritaritų bei parengtų rezoliuciją delei Dr. J. Šliupo perstatyti lietuvių reikalų Washington, D. C., kuri būtų įteikta Mass. valstijos kongresmonams. Pakviestas p. P. Norkus iš Brooklyn kalbėjo šiuo tarpu atsisako, nes jis toliau, kaip prieš laikas kalbėtis apie bloką, paaiškino reikalus, kuriuos jis žino.

2. Užsiregistravusių delegatų sąrašas:

- 1) Stasys Vitaitis, So. Boston
- 2) Stasys Norkunas, Boston
- 3) Stasys Mockus, Boston
- 4) Kazys Pratas, Boston
- 5) Petras Bartkevičius, Cambridge, Mass.
- 6) Ant. Bartkevičius, Cambridge
- 7) Kost. Galinauskas, Cambridge
- 8) Ant. Vaisiškis, Cambridge
- 9) P. Norkus, Brooklyn, N. Y.
- 10) Zibikas, Boston
- 11) Velička, Boston
- 12) J. Kazmauskas, Boston
- 13) Albinas Rimka, Boston
- 14) J. Kerdieus, Boston
- 15) Ant. Ramanauskas, Lawrence, Mass.
- 16) Alex. Vaitkus, Montello
- 17) Jonas Balionis, Montello
- 18) Andrius Jankunas, Norwood
- 19) Petras Kazlauskas, Montello
- 20) J. Baniulis, Boston
- 21) J. Zemanaitis, Boston
- 22) Stasys Sleinis, Montello
- 23) George A. Romon, Boston
- 24) Ant. Naujokaitis, Boston
- 25) Kazys Vileišis, Boston
- 26) J. Veckys, Haverhill
- 27) Petras Čiras, Haverhill
- 28) J. Jankauskas, Lawrence, Mass.
- 29) J. Sekevičius, Lawrence, Mass.
- 30) J. Indėlas, Lawrence, Mass.
- 31) J. Zukauskas, Lawrence, Mass.
- 32) Jurgis Dragašius, Boston
- 33) Ant. Zvingilas, Boston
- 34) Jieva Zvingilienė, Boston
- 35) Juoz. M. Neviackas, Boston
- 36) Mykolas Vasiliauskas, Boston
- 37) Jonas Palionis, Boston
- 38) Jonas Tuinila, Boston
- 39) V. Tamulevičia, Salem, Mass.
- 40) K. Sangaila, Boston
- 41) Jonas Peža, Norwood, Mass.
- 42) Pius Plioplis, Boston
- 43) N. Gendrolis, Boston
- 44) A. Hermanovičia, Boston
- 45) Jurgis Kedas, Boston
- 46) K. Jurgeliunas, Boston
- 47) V. Visminas, Cambridge, Mass.
- 48) J. Medžiauskas, Montello, Mass.
- 49) P. Dumšius, Roxbury, Mass.
- 50) Juozas Pakarklius, Norwood
- 51) Ant. Neviackas, Norwood
- 52) M. Salčius, Worcester, Mass.
- 53) B. Bernotaitė, Worcester, Mass.
- 54) S. Jokubauskas, Boston
- 55) Po pietų sesijos užsiregistravo: 55) St. Čiupa, iš Montello
- 56) A. Klimauskas, Boston
- 57) K. Lukšis, Boston
- 58) A. Ivaškevičius, Boston

Pastaba. Be užsiregistravusių delegatų buvo daug svečių ir posėdžių metu salėje buvo nuo 100 iki 150 asmenų.

1. Suvažiavimo prezidento ir reikalingų komisijų riukimas. a) Rinkimas vedėjų. Kandidatais: S. E. Vitaitis, J. Veckys iš Haverhill, Mass. ir K. Jurgeliunas. Dauguma balsų palikta suvažiavimo vedėju S. E. Vitaitis, b) pagalbininku K. Jurgeliunas.

c) Suvažiavimo raštininkais kandidatais: J. Kerdieus ir J. Sekevičius. Pirmuoju rašt. 22 balsais lieka J. Sekevičius—antruoju 21 balsu J. Kerdieus.

d) Presos komisija vienbalsiai: J. Baniulis, K. Jurgeliunas, A. Rimka.

e) Rezoliucijų komisija: P. Norkus, Z. Jankauskas, A. Rimka.

f) Marsaika išrinktas K. Pratas.

4. Inesimas posėdį pertraukti prietu laikui. Didžiūma balsų atmetta.

mis, gali kreiptis prie savo kongresmanų, kurie uždyką prisigiekvienam reikalaujančiam atspaudintus apie tai pamfletus, nes visi kongreso ir komisijų posėdžiai žodis-žodiu yra spausdinami kongreso rekorduose.

Jurgis, Kazakevičius.

5. Inesimas delei svečių.

Nutarta, kad svečiai gali gauti patariamąjį balsą.

6. Bloko klausimas.

a) P. Norkus kalba, kad "blokas" tarp katalikų klerikalų ir tautininkų negalimas, nes jie, kaip patiria, nori būti viršesni už tautininkus. O kita, kad Tautos Fondas siunčia du atstovus į Lietuvą ir pirm to kreipėsi į Rockefellerio Fondą dėl piniginių paspaus, bet minimasai Fondas patėmė, kad ant Tautos Fondo prašymų pažymėta vis "lietuvių-katalikai," taigi Rockefellerio Fondas užklauses, kodėl nėra maldimo vardu visų lietuvių. Tada siunčiamieji atstovai kun. Baftuska ir Dr. Bielskis prašė įgaliojimo nuo SLA. SLA. centre pasakytą, kad įgaliojimas bus galima duoti, jeigu prie kun. Bartuskos ir Dr. Bielskio bus ir SLA. atstovas. Bet katalikų klerikalų Tautos Tarybos delegatai SLA. atstovą priimti atsisakė—jie nori tik įgaliojimo. Žinoma, jo jiems neduota. Ant galo P. Norkus papasakojo dar apie "bloko" memorandumą ir kt., ir pabrėžė, kad su katalikų klerikalais ar kuom kitu susivienyti nėra jokios vilties.

b) A. Rimka kalba apie pirmąjį "koalicijos" suvažiavimą 30 d. sausio Brooklyn, N. Y. ir toliau apie antrojo "bloko" (vas. 22, 23 ir 24 d. suvažiavimą ir jo pasekmes ir išreiškė, kad jei ateityje eiti blokan su katalikais, klerikalais arba kuom nors kitais, tai nieko nelieta, kaip tik laikytis Philadelphiajos, Pa. suvažiavimo nustatytos taisyklės—kaip po lygus su lygiais.

Po pranešimų iškilą gana didelės ir karštos diskusijos, kuriose ima dalyvumą daugelis delegatų. Nevenias pabrėžia, kad koalicijos komisija, tarmamosi su Taut. Tarybos atstovais, nusileido daugiau negu galima. Rezoliucijų komisijai pavesta parengti rezoliuciją, kuri, paskiau priduta, skambėjo šitaip:

"Mes Naujosios Anglijos sandariečiai suvažiavę kovo 12 d. Bostonan, paaiškėjęs dalykams, reikalaujame, kad tarianties su kitomis sriovėmis koalicijos komisija prisilaikytų rezoliucijų, užbrėžtų Philadelphiajos visuotinė suvažiavime sausio 1 ir 2 dienomis, t. y., kad laikytųsi principo "lygus su lygiais."

Rezoliucija buvo priimta vienbalsiai. 7. Pusė po vienai sesija uždaryta.

Sesija II.

8. Atidaryta pusė po dviejų. Vardosaukis.

9. Korrespondencijų skaitymas. a) Nuo J. Pakarklio iš Norwood, Mass. laiškas, kuriame pažymima, kad jei klerikalai nenori gerbti visų tautininkų, tai su jais ir nesivienyti.

10. Toliau pradėta svarstyti klausimas apie santykius su kitomis sriovėmis. Besvarstant, atėjo rezoliucijų komisija ir per sekretorių A. Rimką pranešė, kad ji turi parengusi visą deklaraciją, kame yra paliesta ir kalbamasai klausimas.

Nutarta tuojau skaityti deklaraciją. Perskačius priimta apsvartymui su pastaba, kad šis suvažiavimas išreiškia simpatiją lietuvių visuomeniskai-politikiniai organizacijai, o ne draugijų federacijai, kuriai tarpu dirva "dar nepribendrusi, ir reikalinga" pirmiau paties geriau susitvarkyti.

Svarstant papunkčiui, deklaracija priimta ištaisyti rezoliucijos komisijos redakcijoj su mažais papyldimais. Visi punktai priimti vienbalsiai, išskiriant porą, prieš kuriuos buvo po vieną balsą. Deklaracija galutinio redakcijoj skamba šit kaip:

Naujosios Anglijos Sandariečių deklaracija.

Mes esame įsitikinę, kad Amerikos lietuvių tarpe yra pribendrusi dirva visuomeniniai-politikiniai organizacijai, kuri, remdamos plačiais demokratizmo pamatais, gintų lietuvių tautos ir plačiųjų darbo minių liaudies—reikalus. Teisybė, Amerikos lietuviuose yra visuomeniniai-politikiniai organizacijos, bet viena jų auklėja ne demokratijos, bet teokratijos gyvėnime kumigo luomo—idealus ir yra žinoma kaip klerikalinė, o antra—socialistų, kuri apsi-

rubėžiavusi vien darbininkų-sandarininkų reikalavimas. Mums gi reikia organizacijos, kuri rūpintų visų darbo žmonių—t. y. tokių, kurie patis sau duoną užsidirba, vistiek ar jie sandarininkai, tiesiu ir slaptu balsavimu visų pilnamečių ir pilnatęsių gyventojų—vyrų ir moterų.

Moterų teisių lygybė. Reikalą priverstinio pradinio mokymo.

Išguldomyjā kalbą—mokinių prigimtą.

III. Darbo žmonių reikalai.

Ilgiausios darbo dienos nustatymas, prisilaikant 8 val. darbo dienos normos, ir minimum užmokesnis, kuris turi būti toks, kad žmogus galėtų žmoniškai pragyventi.

Streikų ir "pikietavimo" laisvė.

Visuomenės lėšomis apdraudimas nuo ligų, senatvės, sužeidimų.

Vaikų ir moterų sveikatos apsaugojimas.

Žemės ūkio valdyme—dirbimo ir naudojimo principas (žemė valdo tie, kurie ją dirba ir iš jos gyvena. Lietuvoje žemės davimas bežemiems ir mažžemiems iš tam tikslui sudaryto (ir dabar t. v. karališkųjų, valdžios ir kt. žemių, kurias Lietuvos seimas tam tikslui paskirs) autonomiškos Lietuvos fondo.

Nacionalizacija ir municipalizacija visuomenės naudojimų įstaigų, ar ūkio šakų, k. a. miškų, ežerų, gelbeklių ir kitų susiėsimos įrankių, šviesos ir jėgos šaltinių ir kt.

Progresyvi mokesnių sistema nuo turto, pajamų, pelno ir palikų.

Sisteminis netiesiųjų mokesnių panaikinimas nuo plačiųjų minių vartojimų dalykų.

Darbo biurai, inspekcijos, darbininkų ir darbdavių nesupratimas tirinėti ir, jei abeji sutinka, rišti komisijos.

IV. Santikiai su kitomis sriovėmis ir organizacijomis.

Visos sriovės ir partijos turi pilną teisę gyvuoti ir laisvai savo idėjas plėtoti. Bendriems tautos ar kt. reikalams atlikti galima tartis ir jungtis su visomis ir su bile kuria partija ar sriove, bile tik jungimosi ar tarimosi tikslu išstatytas dalykas nesipriešina demokratizmo ir priimtosios konstitucijos dėsniams ir patsai jungimasis nepadaro mūsų nenaudai. Ką dėl organizacijų, tai SLA. ir TMD. skaitome visuomeninėmis visur pažangiu, be partijų skirtumo, lietuvių organizacijomis, ir jas mes iš širdies remdami taipgi žiurime, kad ir ateityje jos pasilikytų šėparviškomis pažangiosios Am. lietuvių visuomenės apšvietos, susilėpimo ir kultūros organizacijomis.

V. Taktika.

Priklausydami ALT. Sandariečiai, jeigu ji galutinai priims visuomeniniai politikines organizacijos formą tokiąs arba panašias principais bei pamatais, ir dalyvaudami joje autonomiškai vienatėmis, jeigu ji pavis vien organizacijų federaciją mes, savo keliu, ant vietų dalyvausime įvairiose apšvietos, susilėpimo, kultūros, dailės ir kt. draugijose, taipgi unijose, kooperacijose ir kt., tversime naujas, jeigu kur jų truks, rengsime paskaitas, prakalbas, taisyms kursus, steigsim mokyklas, knygynus, leisime įvairius spaudinius, knygas, lapelius ir tt., ir tt.

Visiems šitiems dalykams geriau gyvenimui įkūnyti išrenkame Naujosios Anglijos apskriečio komitetą, kuriam taipgi pavadame: 1) pranešti ALT. Sandaros centrui šituos mūsų nutarimus, ir 2) patarti, kad kaip galint greičiau būtų vienuotinis. ALT. Sandaros suvažiavimas, kuris išreiktų ar ALT. Sandara bus visuomeniniai politikinė organizacija ar draugijų federacija. Mes iš savo pusės stovime už visuomeniniai-politikinę organizaciją.

Kol tas klausimas galutinai neišrista, Naujosios Anglijos apskriečio komitetą įgaliojame: a) rūpintis agitacija ir tvėrimu naujų kuopų čia nustatytai visuomeniniai politikiniai pamatais; rūpintis visais kitais reikalais taipgi sušaukti kitą Naujosios Anglijos sandariečių ar jų kuopų atstovų suvažiavimą.

11. Priimta svarstyti dienotvarkės punktus apie Lietuvos laisvės klausimą. Dėl stokos laiko šio klausimo plačiau negildenta, tik priimta A. Rimko: paduotas sumanytas, paremti Dr. J. Šliupo pasidaravimą Washington, praiščiūnt Mass. valstijos kongresmanams šią rezoliuciją:

Rezoliucija.

"Naujosios Anglijos ALT. Sandaros kuopų ir narių suvažiavimas, laikytas kovo 12 d. 1916 m. Dahlgren Hall, S. Boston, Mass., išklauses pranešimo apie ar savystoviu uždariaują iš savo amato ar užsiėmimo (profesijos) ir nuosavos darbo įrankiais ant savo žemės ar kt.—reikalais ir drauge auklėtų

lietuvių tautinę kultūrą bei stovėti lietuvių tautos reikalų sąrgyboje.

Tokia organizacija galėtų būti Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara. Bet įsteigiamasis ALT. Sandaros suvažiavimas, buvęs Philadelphia, Pa. sausio 1 ir 2 d. 1916 m., aptarė ir nustatė poziciją tikrai į bendruosius lietuvių tautos reikalus, ir tai dar labai paviršium ir nepilnai (visiškai nepaliesia lietuvių reikalai Amerikoje, santikiai su kitomis tautomis ir kt.), o į kasdienio gyvenimo klausimus visai neatšakytą. Beto, patis organizacijos pamatai toki, kad ALT. Sandara daro daugiau draugių federaciją, o ne visuomeniniai politikine organizacija. Suvažiavimo išrinktoji programos projektui parąsti komisija ligšiol veikimo neapreiškė, ir delto visiškai nežinia, kaip atskiriose atsitikimuose pasielgti, nei kaip į ką žiūrėti.

Del šių visų priežasčių Naujosios Anglijos sandariečių (jau organizuotų) ir jiems prijaučiančių (dar oficialiai neįstojusių, bet pasiryžusių įstoti) žmonių suvažiavimas išreiškia pagėdavimą, kad ALT. Sandaros programos komisija ir centro valdyba kaip galint greičiau paruoštų projektą programos, iš kurios būtų aiškiai matyti, kokią vietą ALT. Sandara užima kitų organizacijų tarpe (ar yra draugių federacija ar visuomeniniai politikinė organizacija; jei visuomen. politikinė organizacija, tai kaip ji žiūri į pamatinis politikos ir žmonių gyvenimo klausimus).

Mes neesame priešingi nei vienai organizacijos formai. Bet jeigu ALT. Sandara plėtotųsi ir pavisit draugių organizacijų federaciją, tai mes išreiškiamė pagėdavimą, idant būtų palengvintas įstojimas (su mažai a mokesnimis į centro izdą ir kt.) savystovėms draugijoms, klubams ir kt. ir kad ALT. Sandara, nesikišdama į įstojančių organizacijų vidurinę tvarką nei į politikinę spalvą, tik rūpintųs bendraisiais lietuvių kultūros reikalais ir pažangos plėtojimu.

Mes esame pasiryžę veikti ne tik kultūros, bet ir politikos dirvoje. Delto, jeigu ALT. Sandara pavirstų vien draugių organizacijų federacija, mes, dalyvaudami joje autonomiškai pamatais kaip Amerikos lietuvių organizacijų sąjungoje arba federacijoje, organizuosimės šiais visuomeniniai politikiniai dėsniais.

(Užbaiga bus).

Kaip išrodytų Žvaigždės Kru-tamuose Paeikluose.

(Garret P. Serviss.)

Be abejo, jūs esate matę krutamuosius paveikslus, padarytus nuo gelzkelio traukinio Pavyminiai seką viens po kitam atsimušimai ant fotografinės filmos, iš kurių visas paveikslas esti padaromas, yra nuimami tokiais trumpais laiko protarpiais, o paskui parodomi akims taip sparčiai, kad jie susilieja į bėgantį žemvaizdžio reginį, kuris atrodo bėgančiu pro žiūrotoją tuoj patim greitumu, kuriuo jis keliaują priešingon pusėn.

Bet kuomet mes pasiziurime nuo savo žemės į dangų, tai mes esame lygiai tokiam pat padėjime, ką ir pasaziurės traukinij, išskiriant tiek, kad dangaus skliautas yra begalio nutolęs ir delto mes nepatėmame mūsų pačių judėjimo. Čia nematome praleikimų telegrafo stulpų, neaučiame žemės dundėjimo ties bėgių sudurimais, ar sviedimų vidaus linkini ties staigiais užsisukimais, kurie pasakytų mums, kad mes skriejame per žvaigždžių žemę greitumu penkių dešimtų tūkstantų mylių į valandą.

Bet mums reikia tik įsivaizdinti krutamasis dangaus paveikslas, susidedantis iš eilės fotografijų, nuimty viena po kitai už daugelio metų, paskui parodyti akims greitai sekamybėje, kad jis aptaptų jėmiamu žemės judėjimo daiktams ir maloniui atrodomo palengvu žvaigždžių bėgimo vaizdu, padaromu mūsų žemės skritulio skriejimu linkini didesės žvaigždės Vegos šiauriniame Paukščių Kelio Krašte.

Gal užtektų turėti šimto metų protarpį tarpe sekamųjų fotografijų ir parodyti jas akims, sakysime po šešias į sekundą. Tasyk į vieną sekundą mes pamėtytume tą patį kartinį žvaigždžių nušokimą, kurį žemės judėjimas šiaurės linkui padaro per 1,600 metų.

Tai, per 1,600 metų žemės (drauge su saule, kuri po teisybei yra mūsų danginio traukinio garvežiu) nukeliaują šiaurės linkui apie 700,000,000,000 (septynis simtus bilijonų) mylių, taip kad žiu-

rėdami į mūsų didįjį krutamąjį paveikslą per šešias dešimtis minučių, mes pastebėtume pasekmes padarytas žemės padėjimo permainai, siekančią 2,520,000,000,000 (2 kvadrilijonus, 520 trilijonų) mylių,—atmainą, kuri reikalauja 5,760,000 metų laiko, nors mūsų kinematografas suglaustų ją į vieną valandą.

Bet keliaudama šitoki tolumą (daleidus, kad jos niekas nenukreips į šalį), žemė iš savo vietos, kurią ji užima šioj valandoj, nukeliaują, kur-nors paties Paukščių Kelio vidun. (Paukščių Kelį vadina dar Pieno Kelį). Ir šitą baisią keliąne beatliekiant, visa dangaus išvaizda matoma nuo žemės mainytusi iš vienos formos kiton, kaip besivyniojanti panorama.

VIETINĖS ŽINIOS.
(Tąsą nuo 6-to pusl.)

Drangystė turėtų neįsitraukti rengti balius, ar vakaro, jeigu ji nemažai skirti bent dalies pelno nukentėjusiems nuo karės savo broliams. Gražų pavyzdį duoda ir Tėvynės Myletojų Draugystė No. 2, iš West Pullmano, kuri, surengusi užgavėnių vakarėlį, laike vakarienės surinko \$12.10 aukų.

Aukauta sekančiai: Po \$1.00—Juozapas Kilas, Otto Shuksta, B. Sluz, Kaz. Zube, Jonas Kasanauškas, K. Mačulskis ir St. Sereikas. Po 50c.: A. Skackauskas, A. Davjotas, P. Mikolaitis, J. Gurlikas, Zofija Jasulaitikė, J. Zube, A. Vainauškas ir K. Davnaravič. Po 25c.: F. Kareckis, P. Kareckis, L. Strogis, J. Zilevič, J. Wojtkiewicz—10 centų. Viso \$12.10. Aukos nusiųstos per A. Olszewskio banką Lietuvos Gelbėjimo Fondo kasieriui, Tamui Paukščiui.

Nebizniavas biznierių. Prieš nedidelį tiko užteiti į Pilsen Auditorium svetainę, kur „Naujienos“ rengė savo „jubilejų“. Jubilėjus—kaip jubilėjus, vakaras su prakalbomis ir šokiais, kaip ir kiekvienos draugystės. Visos prakalbos buvo pačių savęs išgyrimui. Butų dar tiek to ir su tuom: tegul sau girtys. Bet kam kitus laikraščius užgaulioti? Kiti laikraščiai, girdi, esą del biznio, o mūsų tai tik idėjai dirba. Man čia ir atėjo galvon: dar negirdėjau, kad koks nors kitas, kad ir „bizniavas“ laikraštis, rengtų balius, o „Naujienos“, nors ir sakosi nebizniavos, bet kas metai rengia bizniavą balių. Tai kiekvienas gali suprasti, kad nebizniavos „Naujienos“ dar bizniakesnės ir už neva bizniavus laikraščius. Kaip nori taip žaityk, bet ylos maiše nepasileps. Ir nėr ko slėpti, ba kiekvienas tą supranta. Tai kam dar kitus pirštis badyti?

Draugas del visų.

„Genovaitė“ turi pasisekimą. Ateinantį nedidelį, kovo 26 d., Vitkausko teatrališkoji kuopa statys šv. Jurgio svetainę dramą „Genovaitė“. Šita drama buvo statyta 23 d. sausio ant West Side ir turėjo tokią milžinišką pasisekimą, kad nuarta ją atkarto ti dar syki—šiuom tarpu ant Bridgeporto. Dramos turinys atsako gavenios laikui ir žmonės, kurie delei gavenios nelanko šiaip jau teatrų, gali tikrai būti šiuom veikalu užgandinti.

Veikalas bus statomas du sykiu tą pačią dieną: po piet ir vakare. Smulkmenos apgarsinime.

Ivairumai. Pereitos savaitės ketverge, šv. Jurgio bažnytinę svetainę atsiuvo ristinę tarp Petro Katausko ir švedo Louis Helmer. Švedas buvo suėjęs laizybosna, kad jis paris Katauską du syki į vieną valandą. Žiurint į jo didumą, jis galėjo lengvai tą padaryti, nes švedas sveria 210 svarų. Bet, matai, ristinėse sveria ne tiek taukai, kiek raumenys ir todėl švedas ristyne prakio, nes neparito Katausko nei syki. Po to jis išaukė Katauską risti „iki galui“—vadinasi, kuris kurį paris du syki iš trijų. Katauskas pasiūlijimą priėmė. Ristynės įvyks kada nors vėliau.

Prieš tai pasirodė dar viena pora ristikų—J. Simkus su M. Liwan. Simkus yra naujas lietuvių ristikas, prigulintis prie Baltos Rožės Liet. Kliubo, ir sakoma, iš jo galės išsivirti geras ristikas. Šiuom sykiu jis parito savo priešą į 24 ir į 20 minučių.

Rep.

— „Lietuvos“ agentas, p. Jonas Kulis, išvažiavo iš Chicago į kitas valstijas su laikraščio reikalais.

— P. Žilinskas, žinomas lietuvių drutuolis, neseniai puseitai tapo apibraižytas, kuomet ant jo netikėtai užvažiavo automobilis. Dabar jis jau pasitaisė.

— Tėv. Myl. Draugijos 22-os kuopos ant Bridgeporto susirinkimas atsisbu nedėlio, kovo 26 d. Aušros svet., 3001 So. Halsted st., apie 2 val. po piet.

PIRKITE NAMUS.

Kiekvienas sveikas darbininkas gali ir privalo turėti savo namą.

Kodėl? Todėl, kad neturintis namo nei nepasijunta, kaip jo sunkiai uždirbti pinigai sudyla ir nieko neuzėdėja, o pirks namą, nei nepasijunta, kaip greitai ji išmoka ir turi savo ločną namą ir tokį žmogų visi guodoja, vadina Chicago ukėsu ir niekas nesibijo su juom reikalus turėti, o neturintį vadina randauninku, ar burčingierium, ir su juom nieko bendro nenori turėti.

Pirkiti namą dabar yra geriausias laikas. Kodėl? Todėl, kad dabar darbai visur gerai eina, ir toliau žada dar geriau eiti. Ir štai kodėl. Amerika dabar turi daugybę kontraktų su Europa padirbimui amunicijos, automobilių, drabužių, ir kitų dalykų, kurie ims daugia metų laiko. Tokiu būdu darbo Amerikoje bus dabar daugiau kaip kada nors buvo.

Šimet taipgi bus rinkimai naujo prezidento. Be abejonės bus išrinktas republikonas, o kada tik buvo republikoniška valdžia, visada Amerikoje buvo geri laikai. Taigi ir vėl turėsime gerus laikus, jeigu gausime republikonišką prezidentą.

Atminkite, kad kaip tik laikai eina geryn, tai ir properčių kainos eina augstyn. Ir todėl tai dabar yra geriausias laikas namus pirkti, kol yra pigūs, o paskui parduoti su geru pelnu, kada kainos pakils. Bet atminkite, kad properčių kainos kyla tikrai gerosse biznio vietoje. Geriausia biznio vieta yra tai Bridgeportas. Svarbiausia biznio gatvė yra Halsted. Jei norite ant pirktų properčių uždirbti, tai pirkite jas ant Bridgeporto, ne laukuose.

Mes turime pardavimui gerų properčių ir pigiomis kainomis, ant Halsted ir aplinkui, ir parduodame lengvesnėmis išlygomis, kaip nuo ko nors kito galėtumėte pirkti.

Čia Paduodame Tikrai Keletą iš Jų.

- 39 1 augšto mūrinis namas, ant Union avenue, arti 32-ros gatvės, 2 filatali po 4 rūmus, basementas, porčiai, gasas, neša randos \$25.00. Kaina\$2,800.
- 40 3 augšto mūrinis namas ir basementas, ant Union avenue, arti 31-mos gatvės, 3 filatali po 6 rūmus, toiletai, maudyklės, gasas; barnia atneša randos \$12, iš viso atneša randos \$68.00. Kaina\$7,000.
- 47 2 aštu medinis namas ant Union avenue, arti 44-tos gatvės, 2 filatali po 5 rūmus, neša randos \$30.00 į mėnesį. Kaina\$3,000.
- 50 2 augšto mūrinis namas ant Calumet avenue, arti 36-tos gatvės prie gražaus bulvaro, 2 filatali po 8 rūmus, maudyklės, gasas, neša randos \$42.00 į mėnesį. Kaina\$3,800.
- 51 2 augšto medinis namas ant Emerald avenue, arti 34-tos gatvės; 4 filatali po 4 rūmus, basementas, toiletai, gasas, neša randos \$40.00 į mėnesį. Kaina\$3,500.
- 53 3 augšto mūrinis namas ant Union avenue arti 34-tos gatvės, 5 filatali po 4 rūmus, vienas 5 rūmų ir vienas 3 rūmų, toiletai, gasas, gasas namas ir gerai istaisytas, neša randos \$75.00 į mėnesį. Kaina\$8,200.
- 63 2 augšto iš fronto 40 pėdų mūrinis, o užpakalyje 60 pėdų medinis, namas, ant Halsted street arti 37-tos gatvės, iš fronto ant pirmo floro yra salūnas ir užpakalyje 10 rūmų, ant 2-ro floro „Hall“ ir 5 rūmų pagyvenimas, gasas, elektrikas, toiletai viduryje, neša randos \$122.00, reikia įnešti \$3,000. Kaina tikrai ..\$10,000...
- 59 3 augšto mūrinis namas ant Emerald avenue, 3 filatali po 6 rūmus, toiletai viduryje, maudyklės, gasas, neša \$44.00 randos į mėnesį, \$1,000 cash, o rešta ant išmokėjimo. Kaina\$4,500.
- 60 2 augšto naujas medinis namas ant Lowe avenue, geras dėl biznio, nos yra ant kampo. 4 filatali: 2 po 6 rūmus ir 2 po 4 rūmus kiekvienam filate yra toiletas, maudyklės, gasas, basamente yra laundry, labai geram parėdke ir nereikalauja talsymo, neša \$68.00 randos į mėnesį. Kaina tikrai\$5,200.
- 41 2 augšto mūrinis namas ant Union avenue, arti 32-ros gatvės, 4 filatali po 4 rūmus, akmens fundamentas, neša randos \$50.00 į mėnesį. Kaina \$5,200.
- 62 2 augšto mūrinis namas-naujas, akmens frontas ant Union avenue, arti 33-čios gatvės, trys filatali: 6, 5 ir 3 rūmų, šildomas šiltu vandeniu. Elektrikas, gasas, maudyklės, pastatytas pagal paskutinius mados technikos, neša randos į mėnesį \$77.00. Kaina\$8,500.
- 42 2 augšto medinis namas ant Union avenue, arti 32-čios gatvės, neša randos į mėnesį \$33.00. Kaina tikrai\$2,500.
- 58 2 augšto mūrinis biznio namas ant akmens fundamento ant pirmo floro salūnas ir „Hall“, ant antro floro 2 pagyvenimai, neša randos \$160.00 į mėnesį, randasi gerai apgyventoje lietuvių ir lenkų vietoje Melrose Parke, ill. Kaina\$25,000.
- 43 3 augšto mūrinis namas ant Union avenue, arti 33-čios gatvės, 3 filatali po 6 rūmus, maudyklės, toiletai, naujas plumbingas, didelis basementas 10 metų senas, neša \$60.00 randos į mėnesį. Kaina\$7,500.
- 49 2 vietodli 3 augšto mūriniai namai ant Emerald avenue, arti 32-ros gatvės, po 3 filatus kiekvienam, kiekvienas filatas turi po 5 gražius rūmus, toiletai, gasas, palikta vieta dėl maudyklės, katros labai pigiai ir gerai galima įvesti, neša po \$45.00 randos į mėnesį, galima pirkti sykiu už\$8,500. Atskirai vieną įnešdamas \$500 už\$4,300.
- 44 2 aštu medinis namas ant Union avenue, arti 33-čios gatvės, 4 filatali po 4 rūmus, neša randos \$32.00 į mėnesį, reikia įnešti tikrai \$500. Kaina\$3,200.

Sekanciam „Lietuvos“ numeryje rasite tolesnį namų surašą.

A. Olszewskio Bankoje
3252 So. Halsted St., Chicago.

Teleskopai ir Stereoskopai.

Jei nori savo namuose linksmam praleisti laiką ir pamatyti sytinių žemių miestus, razičius daržus, sodus ir puikiausias viso svieto vietas, tai nusipirk Teleskopą su stereoskopais (5. serijos, 174 visoki paveikslai) už pačią pigiausią kainą—\$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c., o 5 serijų \$3.45, bet perkant sykiu, parduodam viską už \$3.20.

Katalogas Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų prisiunčiame uždyka.

Reikalaujami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
8252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

Draugijų Atydai.

Baliams
Bankietams
Šokiams
Prakalboms
Mitingams
Veselijoms

Puikiausiomis ir Parankiausiomis

Yra Dvi Naujos

MILDOS SALES

Šios dvi salės yra Mildos Teatro name. Viena ant antro augšto talpina 300 ypatų. Joje amerikoniškos draugijos laiko savo mitingus ir bankietus.

Kita ant trečio augšto talpina 400 ypatų. Sioje atsiuva didesni balių, bankietai ir šokiai.

Didesniem balių, ant kurių laukiama skaitlingesnių publikos, yra parsamdomos abidvi salės. Tada žemesnėje salėje buvo gėrimams baras ir stalai svečiam pasidėti, smagiai ir ramiai su savo draugais pasikalbėti, išsigerti ir pasivalgyti, o augštesnėje salėje prie geros muzikos smagiai pasisotkti.

Kainos Parsamdymui Sekančios:

VIENA SALĖ.

	Šiokiom Dienom	Subatom ir Sventom Dienom
Paprastiem šokių (balių)	\$10.00	\$15.00
Balių su programu, nevartojant gėrimų	14.00	20.00
Balių be programu, gėrimus vartojant	15.00	25.00
Balių su programu ir gėrimus vartojant	20.00	30.00

ABIDVI SALĖS VIENAM BALIUI.
Balių be programu, gėrimus vartojant 25.00 45.00
Balių su programu ir gėrimus vartojant 30.00 50.00
Draugijų reguliariškie mitingam 5.00
Kitokiem susirinkimam kainos pagal sutartį.
Jei reikia, gali turėti kuklų virimui, torčikas, peilius, šaukštus, staltieses ir t.t. už primokėjimą \$5.00 extra.

Parsamdymui kreipkitės pas salės savininką:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St. Phone Drover 700

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mes nesame bankieriai, bet mes gvarantuojame Tamstai suėdymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus siutus nuo \$30.00 iki \$50.00 už pusę kainos. Truputėlį nesiotus nuo \$25.00 iki \$60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po \$5.00 ir brangiau. Naujas ir truputėlį dėvėtas kelnės nuo \$1.00 ir brangiau. Vakių slūstai \$2.50 iki \$7.00. Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,

1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.
Storas atdaras kasdien ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėdieniais—iki 6 val. vakare.

Dr. G. M. Glaser

Šiuom aprėškū pagodotai visuomeniai, jog esu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuoju per 22 metus, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą į savo ločną namą po numeriu

3149 So. Morgan St.

Kertė 32-ros gatvės.

Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprūpintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengiuosi užganėdinti kaip ir lig šiol. Pastikėdamas, jog gerbiama publika ir toliau mane remia, esu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsėdintose ligose. Darau visokią operaciją.

Dr. G. M. Glaser

3149 So. Morgan St.

Kertė 32-ros gatvės.

Didelė farma, 2040 akeryų žemės, 200 akeryų dirbamos žemės; upė eina netoli nuo stupos. Žemė gera, su juodžiu miu maista; tvoros visur geros, pintinės. Barnė didelė, 100 pėdų ilgio ir 35 pėdų pločio, tik ant puslį ir salios 14 ir 20 pėdų. Namas nemažas, tik nėra pamurintas. 6 kambarė, 5 karvės ir 10 vasaros telukų. Parduosiu su viskuo tik už 8,000 dollarų: pusę pinigų įmokėt iš karto, o kita lai bus išmokėtinis. Į metus gali padaryti pelno \$1,000. Pardavimo priežastis: viena moteris beliko—negali vartoti farmos biznio. Norėdami platesnių žinių, pridėkit dvi markl ir rašyklt pas: J. P. Bratenas, Summit City, Mich.

Reikalauja Darbininkų, nevėdusų vyrų nesėnesnių kaip 35 metų kasti žemės septynis mėnesius, po 10 valandų į dieną Wisconsin ant ukly, už \$217.00 ir pragyvenimą. Turi būti laisvus ir nuolatiniui darbininkui. Ed. Reichenbach, Jefferson, Wis.

Bridgeport Clothing Co.

Dabar laikas pirkti pigiai drapanas. Overkautai ir Siutai, kurie parduodavo po \$28.00, \$26.00, \$25.00, yra parduodami po \$17.50; pigiaus negu mums kastoja. Marškiniai, kuriuos parduodavome po \$2.00, \$1.75 ir \$1.50 dabar tikrai 95c.

Kepaliūnai, kurie parduodavo po \$2.00, dabar tikrai \$1.85.

Turime numazinę kainas kiekvienam departamente.

Kožnam yra proga pasinaudoti mūsų tavorų pigumu. Mes norime padaryti vietos pavasarinėms drapanoms. Taigi nepraleiskite progos, bet pasiskubinkite, kol yra geras rinkinys.

Krautuvė atdara: Utarninke, Ketverge ir Subatoj iki 9:30 valandai vakare. Nedėliomis iki pietų.

Bridgeport Clothing Co.

3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.

JUOZAS A. AMBROSIUS

Attorney At Law

LIETUVIS ADVOKATAS

(A. OLSZEWSKIO BANKE)

3252 So. HALSTED ST.

TELEFONAS DROVER 703 - CHICAGO, ILL.

Ofiso Valandos:

Kasdien iki 6 val. vakare; Utarninkais, Ketvergalis ir Subatomis iki 9 val. vakare.

Tukstančiai Dolarių

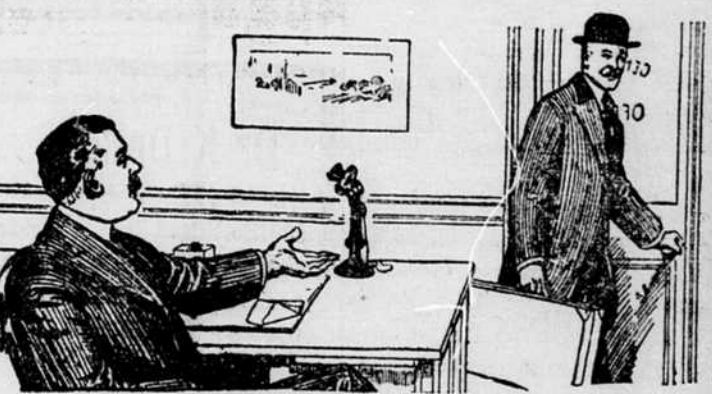
Išleidžiama per žmones išgirdimui garinų gny dainorių ir muzikos. Jūs galite visa tai išgirti savo ločnose namuose be jokio iškačių ant mūsų žinomų „Special“ fonografų, kuriuos mes parduodame už gyvus pinigus, arba ant mūsų reguliarių fonografų, kuriuos mes parduodame ant išmokėjimų.

Po \$1.00 į Mėnesį

24 Dainos dykal.

Parašyklt mums ir mes tuojais išsiųsim jums absoliutiškai DYKAI mūsų katalogą sykiu su pilnomis smulkenomis, kurios išaiškins jums, kaip jūs galite gauti pamėgintina UZDYKA per 3 mėnesius.

Royal Phonograph Co.
80 4th Ave., Dept. E.
NEW YORK, N. Y.

“Atlik tą per Telefona”

Yra geri žodžiai prisegt kur šale rašomojo stalo.

Kuomet be išvažiavimo iš miesto tarytum negali apsieiti—

Kuomet nori pasiekti užumiestėj gyvenantį kostumerį—

Kuomet vienas daugybės tavo besivartos reikalų reikalauja tavo atsidėjimo kokiam tolimame mieste ar miestelyj—

Tasyk pagalvok, ar tu negali užvaduoti laiką ir lėšas, pasinaudodamas Bell'o skambiomis linijomis.

Kiekvienas Bellinis Telefonas yra Tollomojo Atstumo Telefonu

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Skaitykite Lietuvą.

